

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Svetovni kmetijski nadpridelek in težave kmetijskega gospodarstva

Eno zdravil bi bilo pri nas v znižanju industrijskih zaščitnih carin

Cene poljskim pridelkom, ki so že v poletju dosegle obupno stanje, so ponovno pričele padati. V žitorodnih pokrajinah naše države so prisiljeni mali kmetje, da prodajajo na trgu pšenico že po 1 do 1-10 Din za kilogr., dočim so še pred leti izkupili okrog 250 do 3 Din in še več za kilogram. Krompir je skoro brez cene, za koruzo v štokovju dobijo danes vojvodinski kmetje komaj še 40 Din za 100 kilogramov, konopljo pa plačuje trgovina vojvodinskim producentom po 4 do 4-50 Din za kilogram, dočim je cena še pred dvema letoma znašala 15 Din. Obupni klici našega kmetijstva postajajo vedno glasnejši; pri tem pa za enkrat ni videti konca krize.

Kje pa je izhod iz tega položaja? Nekateri dolžijo sosedne industrijske države, da so te krive nizkih cen našim pridelkom deloma zato, ker preveč ščitijo lastno kmetijstvo, deloma pa zaradi tega, ker nočejo kupovati kmetijskih pridelkov v naši državi, ki ovira uvoz njihovih industrijskih izdelkov k nam z visokimi zaščitnimi carinami, s katerimi hoče dvigniti domačo industrijo. Pa porečete, da smo si potem pač enaki: oni se branijo naših kmetijskih pridelkov, prav kakor se mi njihovih industrijskih izdelkov. Navidez je res tako, v resnici pa smo mi na slabšem. Dočim se lahko industrijski izdelki ohranijo dolgo časa brez škode in dobro organizirana industrija lahko poišče druga tržišča, je naš siromašni kmet primoran prodati svoje pridelke, ko jih pridelava, ker ne more kupičiti lahko kvarljivega blaga in ker običajno nujno potrebuje denar.

Resnica je, da mi še nimamo dovolj industrije, da bi krila naše potrebe, vendar je pa pri današnjih razmerah misel na kritje vseh naših potreb po domači industriji neizvedljiva in je čezmerno podpiranje industrije pri nas dovedlo naše kmetijstvo v zagato. Lahko je vnovčiti pri nas zaščitene proizvode domače industrije, toda kam z našim velikim presežkom kmetijskih pridelkov? Pot k zdravljenju našega težavnega kmetijskega položaja je znatno znižanje industrijske zaščite, da bo mogoče industrijskim državam uvažati k nam cenene svoje izdelke, v zameno pa kupovati naše pridelke. Ves gospodarski svet je zgrajen na geslu: Kupim od tebe, če kupiš ti od mene.

To bi gotovo bilo krepko zdravilo za olajšanje težav kmetijskega gospodarstva s pomočjo temu primerne gospodarske politike, dasi je znano dejstvo, da je kmetijska kriza svetovna in da je glavni vzrok te krize v velikem svetovnem kmetijskem nadpridelku. Nadpridelek bo spričo naraščajoče kmetijske produkcije v Rusiji verjetno stalen in baš zaradi tega bodo vedno najboljše odrezale tiste kmetijske države, ki bodo znale s primernim postopanjem pridobiti industrijske države za kupce svojih kmetijskih pridelkov. Na posebno ugodne cene pa tudi v primeru, da bi se vse storilo, kar je potrebno, ne moremo računati tako dolgo, dokler bo nad nami in nad vsem svetovnim kmetijstvom strah svetovnega nadpridelka.

nasiljem odtrgana Mežiška dolina, katere prebivalstvo je povsem jugoslovensko ter niti v sanjah ne misli na kako priključitev k Avstriji.

Zaradi tega je razumljivo, da so skušali koroški Nemci prepričati zastopnikom jugoslovenskega tiska prisostvovanje pri teh proslavah ter da so jim prepovedali sploh vsako poročanje o njih. Njihova namera, ki jim je pa spodletela, jasno priča o pravem razpoloženju koroških Nemcev, ki jim sveda ni všeč, da tudi mi posvečamo pozornost usodi tlačanih koroških rojakov.

Veliki manevri pri Ptuj

Pretekli teden od torka do petka so se vršili v okolici Ptuja veliki manevri naše dravske divizije. Zamišljeni so bili takole: preko Slovenskih goric prihrumijo nagli oddelki sovražnika — kolosari in lahka artiljerija. Naša armada, zbrana okrog Studenic in Rogatca, mora pohiteti proti Dravi, da požene sovražnika zopet iz dežele.

To nalogo je naše vojaštvo izvrstno izvršilo. Fantje so se krepko držali na obeh straneh, kakor da gre za resnico. Borba se je razvijala skoro štiri dni, najzanimivejši prizori pa so bili v četrtek, ko so sijajno izvežbani ptujski pontonirji pri vsi Zabovcih pod Ptujem prepeljali vojaško na levi breg in naposled v 70 minutah zgradili izvrsten most na pontonih, da je lahko šla preko Drave tudi težka artiljerija. Trije dnevi manevriranja so bili zelo lepi, solčni; v petek, ko so bili manevri zaključeni, pa je zopet neusmiljeno deževalo.

Poveljnik dravske divizije, general g. Sava Tripkovič, je v posebni naredbi toplo pohvalil zadržanje in vztrajnost vseh čet. Zanj kakor tudi za mariborskega generala g. Živka Stanisavljevića so to bili zadnji manevri na naših tleh. G. Sava Tripkovič namreč te dni odide v Beograd, kjer bo prevzel vodstvo vojne akademije, general g. Stanisavljevič pa v Bitolj, kjer mu je poverjeno poveljstvo nad vardarsko divizijo.

Vojaki, ki so se udeležili manevrov in bili deležni splošnih simpatij tamošnjega prijaznega ljudstva, so te dni domala vsi odložili vojaško suknjo in se zopet vrnil domov. Na njihovo mesto pa so prišli v službo kralju in domovini novi rekruti. Enim kakor drugim želimo mnogo sreče!

Zanimive fotografske posnetke z letošnjih manevrov priobčujemo v današnji prilogi »Tedenke slike«. Že sami ti prizori kažejo, da je naša vojska izvrstno izvežbana, manevri pa so v celoti pokazali, da se na svojo čvrsto armado lahko zanašamo v vsakem primeru in da je varstvo naše domovine v dobrih rokah.

Pomen sokolstva na deželi

Dočim je sokolska misel našla v mestih močnejši odmev in se množijo sokolske vrste iz dneva v dan, gre to na deželi malo počasneje, dasi je tudi tukaj zabeležiti že velik napredek. Krivo je temu dejstvo, da se skuša z gotove strani ovirati pohod sokolske misli med narod z očitkom brezverstva, čeprav je pametnemu člo-

Ob desetletnici koroškega plebiscita

Dočim stremi naša država z vsemi silami za tem, da bi kar najbolj zabrisala vse sledove vojnih in poveljnih razprtij in zacelila rane iz svetovne vojne, se v Avstriji gotovi krogi ne morejo sprijazniti z izpremenjenimi razmerami. Sedež teh krogov je v nekdanjem središču slovenskega preporeda, v Celovcu, kjer žive najzagrizenejši nasprotniki našega rodu, ki ne morejo pozabiti časov, ko so lahko po mili volji preganjali naš narod.

Ti ljudje so bili glavni organizatorji letošnjih proslav v spomin desetletnice koroškega plebiscita, pri katerih so pokazali znova, kako sovražijo naš narod in kako si žele trenutka, ko bi lahko dejali svetu, da je bil pokopan poslednji koroški Slovenec. Mi smo si predstavljali koroške plebiscitne proslave kot praznik sprave s slovenskim delom koroškega prebivalstva in pričetek poravnania nasprotstev med koroškimi Slovenci in Nemci. Baš zaradi tega smo nad vse mirno proslavili v našem tisku desetletnico koroškega plebiscita ter se vzdržali slehernih obtožb in vzbujanja spominov na žalostne dogodke leta 1920. Zadovoljili smo se samo z ugotovitvijo, da voditelji koroških Nemcev še vedno niso izpolnili že pred plebiscitom danih obljub, da bodo omogočili slovenskim Korošcem nemoten raz-

voj ter jim dajali šole, za katere so se že dolga desetletja pred vojno zamen borili.

Pričakovanje jugoslovenske javnosti se je izkazalo kot dokaj dobro mišljeno. Namesto izjav o priznanju najskromnejših človeških pravic našim koroškim rojakom smo čuli iz ust voditeljev koroških Nemcev napovedi, da bodo v kratkem ti naši rojaki s silo ponemčeni, češ, da tako zahteva potreba bodoče Velike Nemčije, katere mejnike že vidijo celovski krogi na robovih Karavanak. Pri tem pa pozabljajo ti možje, da bo potrebno prej še privoljenje vse zapadne Evrope, preden se bodo današnji mejniki Avstrije izpremenili v mejnike Velike Nemčije.

Naši koroški rojaki so v desetletjih borbe s koroškimi Nemci te dovolj spoznali in tudi sedaj odklonili vabila na sodelovanje pri proslavi desetletnice plebiscita v Celovcu, ki se je vršila tako brez Slovencev, ki jih je okrog 100 tisoč na Koroškem. Plebiscitne proslave so se vršile s pomočjo koroških Nemcev, katerim so pritekli na pomoč tudi Nemci iz Štajerske in Solnograške ter Tirolske. Na ta način je imela celovška plebiscitna proslava vse prej, kakor značaj vsekoroške manifestacije ter se je izpremenila samo v velenemško proslavo. V sprevodu so nosili med drugimi tudi napise, da se mora vrniti Koroški z

veku jasno, da nima Sokolstvo prav ničesar proti veri. Vsako tako govoričenje je le kleveta.

Pa ti pridejo tudi z drugim ugovorom, češ, kaj bi naša kmetijska mladina telovadila, saj se dovolj iztelovadi pri kmetiskem delu. Nekaj resnice je sicer na tej trditvi, toda pomislite, kako se olajša našim fantom baš s sokolsko telovadbo vežbanje v vojski, da ne govorimo o veliki ugodnosti skrajšanega roka Sokolov pri odslužitvi kaderskega roka. Že s čisto gospodarskega vidika pomeni teh osem mesecev mnogo za kmetijo, ki težko pogreši mlado delovno moč.

Pa ne le te gmotne vrednosti nudi naše Sokolstvo kmetiskemu ljudstvu, glavno njegovo delo na deželi je širjenje prosvete. Kako dolgi so zimski večeri in kako brezplodno se včasih ublijejo. Ob nedeljah se kljub slabim časom zgrinja mladina v gostilne, da si zastruplja z alkoholom telo in duh. Ni skoraj nedelje, ki bi ne prinesla alkoholu novih krvavih, dostikrat smrtnih žrtev.

Vse to se neha, čim razprostre nad vasjo naš Sokol svoja krila, ko se porabijo vsi zimski večeri in doslej pijane nedelje za predavanja o zdravstvu, kmetijstvu, gospodinjstvu in drugem ter se skrbi za razvedrilo z lepimi igrami. Naša lepa pesem je našla v sokolskih društvih gostoljubno streho.

Sokolska ideja goji v današnjih sebičnih časih v našem narodu, žal, že pojemajočo zavest bratstva ne le z besedami, temveč baš z dejanji. Kakor žejnemu voda tako je potrebno vsaki vasi sokolsko društvo, ki bo delovalo poleg človekoljubnih gasilskih društev za boljšo bodočnost našega jugoslovenskega naroda.

Jabolka za vino

Od izkušenega sadjerejca smo prejeli naslednji članek:

Zadnje čase se množijo po časopisju lepi nasveti, naj bi naši kmetje rajši prodali sadje, kakor da ga stiskajo v sadjevec. Sadje se letos lahko dobro proda, dočim za vino ni kupcev. Če bi prodali kmetje jabolka in kupili za svojo poporabo

vino, bi bilo po teh trditvah to velikega pomena za naše gospodarstvo. Nekdo se je povzpelo celo do trditve, da je jabolčnik škodljiv zdravju, in je navedel za vzgled koroške »Mostschädelne«. Saj mu ni zameriti, da ne ve, da pojav kretenstva v zaprtih dolinah ni posledica sadjevca. Beseda »Mostschädel« je le nerodna in nezmisljena oznaka za kretenstvo.

Kaj čudni pa so računi, ki jih navajajo zagovorniki te nove kupčije. Res se da danes lepo sadje prodati po dva do tri dinarje (po štiri do pet dinarjev je komaj izbrano sadje), res je pa tudi, da se uporablja za sadjevec povsod le slabše in posebno moštno sadje, ki ni za prodajo. Kar se tiče nakupa vina za sadni izkupiček, bi pa le pripomnili, da so računi napačni. Čeprav je mogoče dobiti v zidanicah vino po štiri do pet dinarjev, vendar ga podraži prevoz do 1 Din pri litru. Glavno pa, na kar so pozabili ti računarji, so davščine (državne, banovinske in občinske), ki nanesejo za vsakega kupca, gostilničarja ali zasebnega uporabnika, cele štiri dinarje na liter. S tem cena vinu tako naraste, da je ni mogoče nikakor spraviti v sklad z izkupičkom za sadje.

Res je sicer mošt do 20. novembra prost državnih davščin, toda tudi s to ugodnostjo se računi kupčije jabolka za vino ne morejo kriti. Gotovo bi se take kupčije vršile že glede na težavno stanje naših vinogradnikov, če bi bile mogoče.

lepe po obliki, strumne, očarljive dražeti, razvija pri damah vseh starosti po zdravnikih priporočena »Ideal mi stura«. Pripravi nerazvite, upadle grudi do krasnega razvika in trdnosti. Že po štiriteh dneh uporabi se prsa in meči, kakor potrjuje predložena zahvalna pisma, očitno napno in zaokrožijo. Mrzave parti v vratu dobe mamčo, mehko linijo. Ven stoječe kosti izginejo, suhe meči se vidno okrepe z »ideal mikaturo«. Obaranje ali »d-nar na aj« ce ni uspeha. Cena 12 Din; 3 steklenice 24 Din. Dr. Nic. Kemény, Kolár-B, poštni predal 12/R 10, Čehoslovaška

M. Silvester:

Na potih usode

(Dalje.)

»S kakim namenom sem prišla v mesto, gospod sodnik, to sami dobro veste, in vas prosim, da ne uganjate z menoj burk. Tako vprašanje stavite lahko kaki pritepenki«, se je razhudila hetmanova vdova, ki ji je že jela presedati sodnikova uradna gorečnost.

Mestni rihtar je zardel ko kuhan rak, kajti njegova služba mu je bila sveta in se je hotel pri boljših ljudeh vedno pokazati v svoji moči. To mu je bilo odveč. Za trenutek mu je šinila skozi možgane misel: »Če odneham, trpi moja čast kot sodnik, če pa ne popustim, bom imel zopet opravka s svojo ženo.«

Toda kljub temu, da se je že nahajal med dvema stoloma, se je povzpelo na stol nedovzetnosti. Zato je nadaljeval s srdom, rekoč: »Na moja vprašanja se mora odgovarjati z vso točnostjo, ne pa z izbegavanji. Za neposlušne ljudi pa imamo druga sredstva na razpolago. Ako mi torej ne odgovorite takoj, vas dam iztirati iz mesta.«

»Ta je pa dobra«, si je mislila hetmanova vdova. »S tem človekom bi ne mogla nikdar izhajati.« Takoj je sklenila, da zapusti mesto, v katerem bi je ne obdržal več noben zlodej. Zato je dejala sodniku kratko: »Umaknem svojo prejšnjo prošnjo in bom na vsak način gledala, da pridem iz mesta prej, preden boste prišli do tega, da me izženete s silo.«

Obrnile so se vse tri in ko so bile že pri vratih, je dejala starka, obrnivša se nazaj: »To je v zahvalo, da sem vam rešila ženo iz turškega suženjstva. Pa tudi tisto s prerokovanjem vašega

počaščenja pri cesarju se lahko izkazi, če le hočem.«

Ko je čul rihtar te besede, se je zrušil v svoj naslanjač kakor zadet od kapi. Prijel se je za glavo in pisar, ki mu je priskočil na pomoč, je zletel v kot kakor žoga. Ravno tem ženskam se je hotel pokazati, kdo je, pa je tako salamensko pogorel. Kaj porečejo sedaj njegova ženka in meščani, ki bodo zvedeli od gobezdavega pisarja prav vse. Zašel je v pekel, iz katerega nima izhoda.

Pisar se je zopet pobral iz svojega vodoravnega položaja in se zmuznil skozi vrata, da hitro pove meščanom nov polom mestnega rihtarja in jim pokaže bunko in rog na glavi; poleg tega pa je bil tudi razjasnjen skrivnostni obisk pri rihtarjevih, katerega si niso znali nikakor tolmačiti.

Koliko časa je sedel na stolu, gospod rihtar ni vedel; ni ga zbudila iz tega stanja niti njegova žena, ki je stopila v sodno dvorano. Mirno, a jedko je naštevala svojemu soprogu take, da je kar pihal. Naposled mu je še dejala, da ne mara biti več pri takem možu, ki zapostavlja njo in njeno družino samo zato, da se samoljubno ponša s svojim rihtarjenjem. Vznemirjena je zapustila sobo.

Pred dvanaajsto uro je kupal skozi ključavnico mestni pisar in videl, kako še vedno ždi rihtar na svojem stolu, ne da bi se premaknil. Hitel je zopet k radovednejšem in povedal, da je rihtar najbrže mrtev, ker se ne premakne več. Kmalu se je zbralo pred rihtarjevo hišo vse polno radovednih ljudi, a v sobo se pa le ni upal nihče. Takrat pa je prijezdil po ulici mestni stotnik. Ko pa je zagledal pred mestno hišo zbrane ljudi, je prijezdil prav do njih ter jih vprašal, zakaj tako plašno zijajo v mestno hišo. Odgovor je dobil takoj. Hitro je skočil s sedla in hitel v hišno

Politični pregled

V Atenah se je vršila pretekli teden

konferenca zastopnikov kulturnih in gospodarskih organizacij vseh balkanskih držav,

ki je odstranila mnogo ovir za sporazum med posameznimi balkanskimi državami ter se razšla z željo, da bi se sestali tudi zunanji ministri balkanskih držav na slični konferenci. Na tej konferenci bi obravnavali predvsem vprašanje zblizanja med balkanskimi državami v gospodarskem kakor političnem oziru. Potek konference je pokazal, da pridobiva misel sporazumevanja med narodi in potrebe mirnega sožitja tla tudi na Balkanu.

V Nemčiji se je vršila otvoritev novoizvoljenega državnega zbora.

Na prvi seji je prišlo do burnih demonstracij komunistov in narodnih socialistov (nemških fašistov), ki hočejo onemogočiti vsako redno parlamentarno delo. Narodni socialisti so pričeli tudi z nasilnimi akcijami po ulicah ter so organizirali velike nemire v Berlinu, pri katerih so napadli razne trgovine, razbijali izložbe ter jih plenili. Položaj nemške vlade je zelo kritičen.

V Italiji postaja vse bolj pereča gospodarska kriza

zaradi zastoja izvoza italijanskih proizvodov. Cela vrsta tovarn je že ustavila ali pa vsaj omejila obrate, tako da dnevno narašča število brezposelnih, ki je doseglo že sedaj okoli milijona. Fašistični vladi povzroča gospodarska kriza velike skrbi ter se je z njo obširno bavil fašistični visoki svet, na katerem je napovedal predsednik Mussolini, da bo fašistična vlada storila vse za omejitev gospodarske krize ter za omiljenje brezposelnosti. Vprašanje pa je, ali se bo vladi posrečilo dobiti za te korake potrebna finančna sredstva.

vežo, od tam pa v dvorano sodnika. Od povzročene hrupa iz zamišljenosti prebujeni rihtar je skočil pokocu in, ko je uzrl pred seboj mestnega kapetana, stopil k njemu ter dejal: »Vse je končano, vse uničeno.«

»Kaj je uničeno?« je vprašal kapetan.

»Če vam rečem vse, gospod kapetan, potem veste, da nisem več mogoč ne kot rihtar, ne kot mož, še manj pa kot značajan človek. Ta preklet uradni značaj me je pokopal docela.« Tedaj je povedal mestni rihtar v svojem razburjenju vse, kar se je dogodilo.

Ko je čul kapetan, da se je nahajala v mestu poleg starke, o kateri je že čul, tudi vdova po hetmanu Delsimonoviču, se je razsrdil na sodnika, rekoč: »Zakaj mi pa niste že prej povedali, da dobite na obisk vdovo hetmanovo. Pokojnemu hetmanu dolgujem obilo, pa nisem še imel prilike, da bi mu povrnil samo trohico za vse usluge, ki mi jih je izkazal kot hraber poveljnik Uskokov v raznih bojih, v katerih sva bila skupaj. Hočem na vsak način, da se oddolžim vsaj nekoliko njegovi ženi. Ali je vdova že odšla?«

»Ne vem«, se je glasil skoro tih odgovor.

»In vi, gospod rihtar, ali ste vi mož, ki nosi v prsih srce? Tvegali so za rešitev vaše žene svoje lastno življenje in jih v zahvalo nahuvali, namesto da bi jih poljubovali. Pozna se vam, da ste človek, ki hoče zlesti za vsako ceno po lestvi navzgor. Kako ste mogli narediti našemu mestu tako sramoto!«

Po teh besedah se je zasukal kapetan in odšel iz dvorane. Prišedši k zbranim ljudem jih je jel izpraševati, ali so morda videli odhajati tri ženske, goste mestnega rihtarja. Odgovorili so mu, da so najele v mestu nekaj konj in da so odjezdile v spremstvu rihtarice

V Avstriji se živalno pripravljajo na novembrske volitve.

Navzlic napovedi skupnega nastopa heimwehrovcev (avstrijskih fašistov) in krščanskih socialcev pa še doslej niso bile nikjer vložene skupne kandidatne liste teh dveh skupin, pač pa je vedno pogostejše čuti vesti o grozečem razkolu v vrstah Heimwehrov. Heimwehrovci so namreč različnega mišljenja glede nastopa pri novembrskih volitvah. En del predlaga skupen nastop s krščanskimi socialci, drugi pa je proti temu.

GOSPODARSTVO

Imenovanje strokovnih odborov za ocenjevanje vin

Minister za kmetijstvo je imenoval te dni predsednike in člane strokovnih odborov za ocenjevanje vin pri kontrolnih enoloških (vinskih) postajah v Zagrebu, Splitu in Mariboru. V Mariboru so imenovani v ta odbor za predsednika Peter Mijović, za njegova namestnika Cvetko Robič, za člane pa Srečko Robič, Ivan Janžekovič in Alojzij Šiker kot vinogradniki, dr. Julij Pirmer in Franc Glinšek kot vinska trgovca, dr. Vilko Marin kot zdravstveni strokovnjak, direktor kmetijske ogledne in kontrolne postaje v Mariboru inž. Ivan Mohorčič kot strokovni referent, a vinarski nadzornik Josip Zabavnik kot kontrolni organ na ozemlju enološke postaje v Mariboru.

Po zakonu o vinu se namreč ustanove pri državnih vinskih postajah posebni strokovni odbori za ocenjevanje vin, in sicer kot posvetovalna telesa za tolmačenje uspehov analiz vin in za njihovo ocenjevanje kakor tudi za ocenjevanje drugih proizvodov in spisov, ki spadajo pod odredbe tega zakona.

Pravilnik k vinskemu zakonu navaja naslednje naloge za te odbore: 1.) da ocenjujejo pijače in kletarska sredstva na podlagi rezultatov kemične analize brez znanja izvora; 2.) da dajejo strokovna mišljenja o tem, ali je sprav-

ljanje, manipuliranje, označevanje in stavljanje analiziranih vin v promet ali pa uporaba ocenjenih sredstev v skladu z odredbami vinskega zakona; 3.) da dajejo mišljenja o tem, ali v takih primerih obstajajo okoliščine, ki dajejo povod sumnji, ki bi mogla služiti oblastvom za nadaljevanje preiskav; 4.) da v svojih strokovnih mišljenjih stavlja predloge glede tega, ali se naj bolna ali pokvarjena vina po zdravljenju uporabljajo kot pijača ali v obrtne svrhe, pri ponarejenih vinih pa, ali naj se ta uporabljajo v obrtne svrhe ali pa se uničijo.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Živinski sejmi so pretežno slabo obiskani od kupovalcev, dočim je ponudba prilična. Cene se drže neizpremenjene.

ŽITO. Na žitnem tržišču razpoloženje stalno slabo. Cene še vedno kažejo nagibanje k slabljenju. Na ljubljanski borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 200 do 220 Din; ječmen, baški, ozimni, po 170 do 172.50 Din; turščico, baško, po 162.50 do 165 Din; moko «0» po 360 do 365 Din.

HMELJ. Blaga je še zelo malo. Cene se drže na neizpremenjenem stanju do okrog 12 Din za kilogram prvovrstnega hmelja.

JAJCA. Nakupna cena znaša 1.30 Din za jajce.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah: 1 dolar za okrog 56 Din; v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 793.58 do 796.58 Din;
100 nemških mark za 1339.25 do 1342.25 Din;
100 madžarskih pengov za 986.40 do 989.40 Din;
100 italijanskih lir za 294.19 do 296.19 Din;
1 dolar za 56.18 do 56.38 Din;
100 francoskih frankov za 220.21 do 222.21 Din;
100 češkoslovaških kron za 166.95 do 167.75 Din.
Vojna škoda se je trgovala po 427 do 430 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 88 Din.

Sejmi

20. oktobra: Črenšovci.
21. oktobra: Dolsko, Sevnica, Cerklje pri Kranju (živina in blago), Žubina, Žiri, Lesce pri Radovljici, Celje, Mala Nedelja, Sv. Peter pod Svetimi gorami.
22. oktobra: Dramlje.
23. oktobra: Martinjaci.
24. oktobra: Dolenji Logatec, Velenje.
25. oktobra: Lemberg.

DOPISI

GORENJA VAS. V nedeljo 19. t. m. ob 3. uri popoldne bo gostovalo v našem Sokolskem domu lutkovno gledališče Sokola I na Taboru v Ljubljani z igrjo «Gašparčkov junaški čin». Je to zelo vesela igra. Kakor znano je lutkovno gledališče Sokola I. eno najboljših te vrste med Slovenci. Zato v nedeljo popoldne mladina in odrasli v Sokolski dom!

preko zgornjega mostu. Mesto je imelo svoječasno troje mostov in so imenovali spodnji most na južni strani, zgornji most na severni strani in srednji most na zapadni strani mesta. Vitez Wernekh je takoj zajahal svojega rjavca ter v diru odjahal z gradu, kjer je na kratko obvestil svojo soprogo in brata, kam se podaja. Toda že ga je preprosil tudi njegov brat, da ga je smel spremljati. V nekaj trenutkih je bil osedlan konj in sta nato oba odjezdila iz mesta po cesti, ki je vodila proti Brežicam.

Nista dirjala niti eno uro, ko sta že ugledata pred seboj skupino jezdecev, ki so počasi jahali po cesti, ki se je vila proti mali vasi. Še preden je pa zavila skupina jezdečih žensk v vas, sta jih dohitela viteza. Žena mestnega sodnika se je nemalo vznemirila, ko je naenkrat zagledala pred seboj znana plemenitaša. Mislija je, da sta prišla iskat njo po nalogu njenega okrutnega moža. Pa njena zadrega se je kmalu razblinila. Plemenitaš je po kratkem in vljudnem pozdravu povedal, kaj mu je težilo srce, in nato izrekel iskreno željo, da bi bile dame njegovi gostje v njegovem gradu, kjer so popolnoma na nevtralnih tleh.

«Da nas bo mestni sodnik zopet mučil s paragrafi, zapisanimi v starih »šriftah«, je dodala Ljubica, ki je sumila prevaro. A pogled na starko jo je uveril, da lahko zaupa besedam plemenitaša.

Po kratkem okrepčilu v vaški gostilni so se nato zopet vrnili. Starejši vitez je jездil poleg obeh žena, mlajši poleg Magde in sprevod sta zaključila starka in stari guslar.

Cela kavalkada je dospela zopet nazaj v mesto, ko se je že nagibalo solnce k zatonu.

Sodnikova žena je izhajala iz rodu nižjih belokranjskih plemičev; imela je zato tudi svojo trnico in se je odpravila kar z ostalimi v grad. Hotela je svojega moža ponižati in mu dati čutiti, da je ona gospodar v hiši. Brez njenega vpliva in njenega premoženja bi nikoli ne postal to, kar je bil; zato ga je nameravala malo pošegetati.

V gradu je vladalo posebno razpoloženje. Mestni kapetan je na dolgo in široko opeval hrabrost hetmana in tudi to, kako ga je izsekal hetman iz krdele Turkov, katerih se je le še za silo branil. Po vsej priliki bi bil ubit in njegova glava bi počivala gotovo nataknjena na kakem kolu kot okrasek sultanovega dvora.

Ni bilo torej nič čudnega, da je iz same hvaležnosti pozval vdovo ponovno, da uživa gostoljubje pod njegovo streho, kolikor časa ji bo drago.

Ta ponudba je bila Ljubici že zaradi tega všeč, ker se ji je z bivanjem v Kostanjevici uresničila želja, da lahko bolj pogosto obišče svojega pri graščaku Lenkoviču se nahajajočega sinka. Zahvalila se je tudi za izkazano prijaznost vitezu in obljubila, da hoče biti zato vedno hvaležna.

Starka, ki je sedela na skrajnem koncu mize, je ždela tamkaj s polzaprtimi trepalnicami in neopaženo zasledovala bliske, ki so leteli iz oči mladega viteza na Magdo in iz Magdinih oči zopet nazaj k vitezu. Videla je, kako se tu krešeta dve goreči srca. Nehote se je spomnila na svojega Hasana. Iskrice se je vnela in čim dalje je opazovala zaljubljenca, tem bolj se jo je polasčalo hrepenenje, da vidi zopet glavo Hasana, ki jo je skrbno skrila v

Poganski jami poleg zatega zaklada, katerega je še posedala. Izmuznila se je ven, kmalu nato odšla v spremstvu guslarja iz mesta in se napotila po pobočju hriba v Gorjance.

Rihtarica je predobro poznala svojega možička, zato je slutila, da ne bo dolgo trajalo, ko se bo znašel njen soprog pri vitezu in jo prosil, naj se vrne zopet domov. Pa ženske so tudi tiranke. Ko je prišel v pogovor strogo služben in skrajno neumesten nastop mestnega rihtarja, so sklenili, da mu posvetijo na poseben način. Predvsem bo moral v navzočnosti prizadetih prositi Milico za odpusčenje, nato pa ji še pred zbranim zborom mestnih svetovalcev dati javno zadoščenje. Še preden je udarila ura osem, se je že prijavil gospod rihtar, odet v svečano črno žametasto obleko in z baretom na glavi; okrog pasu pa si je opasal širok tkan pas, na katerem je bingljalo bodalo v svetli bronasti nožnici. Skesano je stopil v reprezentančno dvorano. Poznalo se mu je, da je v silni zadregi, kajti ob drugih prilikah se je sukal docela sigurno in se njegovemu nastopu ni moglo nič očitati. Zmedeno je pozdravil navzoče, se približal nato k soprogi viteza, ki mu pa ni ponudila roke v obligaten poljub. Za podeljeno košarico se je samo nemo priklonil in se obrnil k Ljubici, za katero je imel pripravljen poseben govor. Pa od govora mu ni ostala v glavi niti besedica in se je spomnil samo na to, kako se bo spustil na koleno, nakar mu bo gotovo vse odpustila. Jecljajoč je kleknil na koleno. To je bilo resno, pa tudi smešno. Morda bi uganjal mestni sodnik še kake druge komedije, da ga ni rešil iz tega mučnega položaja plemič. Ta je dvignil skesanega sod-

LESKOVCA. Iz naše vasi se zelo malo oglašamo, saj se tudi pri nas ustavi le kakšen planinec, nazaj gredoč z Blegošja. Društva do tedaj nismo poznali. Letos pa se je naša vas nenadoma zdramila in smo ustanovili Sokola. Na pobudo bratov iz Gorenje vasi je bil ustanovljen odsek Sokola Gorenja vas - Poljane. Člani so z navdušenjem pričeli z delom, a so naleteli na razne ovire. Nezaupno so zrlji na Sokola, ker so razne sile na tihem delovale proti društvu, češ, da je Sokol brezverska organizacija. Takoj po vprizoritvi prve igre pa je ljudstvo izpremenilo svoje mišljenje. — 26. t. m. priredi Sokol drugo igro. Društvo nima ne prostora in ne lastnega odra. Člani so si naredili zato nalogo, da si zgradijo še do zime lastni oder za prirejanje iger. Igralci se prav resno trudijo, zato vabimo vse prijatelje Sokolstva, da nas posetijo 26. oktobra ob pol treh popoldne.

POLJANSKA DOLINA. Zadnji petek nam je ob hudem nallivu že skoro grozila povodenj. Sora je že jela prestopati bregove in je stopila tako visoko, da je bil za nekaj časa pretrgan promet med posameznimi vasi. K sreči je ploha proti večeru prenehala in voda je upadla. Ako bi še naprej lilo, bi bila dolina zopet izpremenjena v velikansko jezero z ogromno škodo. Sicer tudi zdaj ni ostalo brez škode. Posebno na njivah z jesensko setvijo je napravila poplava občutno škodo. Večjo škodo je napravila voda na Trbiji, kjer se gradi po zadnji veliki povodnji odnesena cesta. Tu je odneslo precejšnji del še ne docela dovršene ceste. — Blegoš je za kratko dobo že dobil bel klobuk kot oznako, da smo v jeseni in da gremo proti zimi. Slišimo, da se baje nameravajo naložiti na avtomobilske vozne listke visoke davščine. S tem bi se, seveda, voznja z avtobusi silno podražila. Mislimo, da zlasti za take kraje, ki so daleč od železnice, nikakor ni to primerno. Ljudje, ki stanujejo blizu železnic, imajo že tako mnogo cenejšo in udobnejšo vožnjo. Prosimo, da bi se to upoštevalo.

GORNJI LOGATEC. Krajevna protituberkulozna liga v Gorenjem Logatcu vlnjudo javlja, da bo preiskal zdravnik g. dr. Stanko Perpar iz Planine vse člane in nečlane: moške v nedeljo 19. t. m.; ženske in otroke pa v nedeljo 26. t. m.,

obakrat ob 13. uri v šoli v Gorenjem Logatcu. Preiskava bo za vse brezplačna. Tisti, ki niso še včlanjeni, lahko pristopijo kot člani še v nedeljo in plačajo članarino 12 Din za vse leto. Vse ugodnosti uživajo le člani, ki so, oziroma bodo v nedeljo plačali članarino. Krajevna protituberkulozna liga v Gorenjem Logatcu bo dala brezplačno preiskati vsako leto dvakrat vse člane. Tudi iz sosednjih občin, oziroma vasi, se lahko da že 19., oziroma 26. t. m. brezplačno preiskati, kdor plača istega dne članarino.

VIDEM PRI KRŠKEM. V Vidmu sta zelo razširjeni škrlatinka in davica, ki povzročata staršem obilo skrbi. Žal je zabeležiti že nekaj smrtnih primerov. Zelo nepredvidno je, da se rodbinski člani ali uslužbeni nekaterih okuženih hiš brezskrbno gibljejo med drugimi ljudmi, kar gotovo ni v korist omejitve bolezni. Če se bolezen v kratkem ne zatne, bo nujno potrebno za nekaj časa zapreti tudi osnovno šolo.

MALE LIPLJENE. Pretekli teden je odšla za svojo sestro Poldko v daljino Ameriko Enika Šmucova, hčerka posestnika iz Malih Lipljen. Društvo Kmetijskih fantov in deklet je priredilo svoji tovarišici lep poslovilni večer, ki je pokazal, kako priljubljena je bila Enika v našem kraju. Njej kakor sestri Poldki želimo obilo sreče v novi domovini.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Nedavno so imele tukajšnje članice tretjega reda svoje molitvene dneve pod vodstvom gospoda patra iz Celja. Naslednjega dne je peljal gospoda patra g. Štokavnik proti postaji v Rimske toplice. Tik

Dlačice na bradi pri damah

in nadležne koci in se pod pazduho, na nadležnih in mečih hitro odstrani „Clito-kura“. Zlasti na obrazu in na mečih, ki jih pokriva kot dihi nežna svilena nogavica, se močno opažajo nadležne koci in so Vas mogoče že čisto spravile v zadrego. „Clito“ odpravi vsako nezaželjeno rast koci in v nekoliko sekundah zanjamo brez bolečin in nevarnosti, radikalno in za vselej. Gospa T. piše: „Čutili se srečno, odkar je „Clito“, sovražnik koci in diščic, ugobjil korenike nezaželenih dlavic.“ Tudi gospodje jo lahko uporabijo. Brijte brez mila, brez noža in brez aparata.

Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, D., poštni predal 12/M 10 ČSR.

sejmišča pri Sv. Marjeti, baš ko se je vsula ploha toče, se je snelo prednje kolo, voz se je prevrnil, a gospod pater in g. Štokavnik sta se znašla med vozom in konjem. Gospod pater je dobil lažje telesne poškodbe, g. Štokavnik pa je ostal nepoškodovan. Le srečno naključje je, da se ni dogodila večja nesreča. — V najkrajšem času se prične s popravilom cestne proge Sevce skozi Sv. Jedert do Brezna. Vendar so prišli v upravo občine Sv. Krištof po preteku šestih let ljudje, ki imajo smisel za vzdrževanje občinskih cest. — Pripravljalni odbor Sokola pri Sv. Jederti je pridno na delu. V prednjaški tečaj, ki se vrši te dni v Celju, je bil poslan brat Znanke Štokavnik iz Brezna. — Občinski odbor je podelil odseku kmetijske podružnice za občino Sv. Krištof 12 tisoč dinarjev podpore. Znesek se bo uporabil za najnujnejše kmetijske potrebščine v občini. — Prihodnjo pomlad se prične gradnja nove stanovanjske hiše za učiteljsvo pri Sv. Jederti. Šolsko poslopje ne zadošča za stanovanje sedanjemu šolskemu osebju. — Glede elektrifikacije Sv. Jederti in okolice se vrše pogajanja z elektrarno v Fali. Splošna želja je, da bi pogajanja ugodno uspela.

MOZIRJE. Živinsko razstavo smo imeli v soboto 4. t. m. Priredila jo je naša Živinorejska kaduga za Mozirje in okolico, Šmartno ob Paki, Kokarje in Rečico ob Savinji. Zadržniki so prignali na razstavo okrog 80 glav. Navzoči gospodje inž. Muri kot zastopnik kmetijskega oddelka banske uprave, sreski kmetijski referent inž. Oblak iz Celja, sreski veterinarski referent Samec iz Gornjega grada in živinorejski nadzornik Zupanc so imeli na razstavi poučna predavanja in nagovore ter so se o stanju živine ugodno izrazili, niso pa mogli ugotoviti napredka. Kljub temu so bili edini v mnenju, da ne gre v okraju, v katerem se je v teku več desetletij dobro uvedla in obnesla marijadvorska pasma, delati sedaj kakih izprememb, ker bi bilo to samo v škodo naši živinoreji. Nujno pa so potrebni dobri biki te pasme.

SOCKA. Dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne bo sestanek cestnih interesentov za gradbo ceste Frankolovo—Socka—Dobrna. Vsi, ki se zanimajo za gornjo cesto, ste vlnjudo vabljeni.

nika in mu govoril krepke in bridke resnice, da je zrl rihtar predse kakor zabodeno tele.

Najbolj je sodnika kot namišljenega kavalirja zbadlo, ko je dejal vitez: »Vsaj napram ženam, ki iščejo pri nas zavetja, bodite mehkosrčen kavalir, ne pa brezsrčen divjak.«

»In mestne pravice?« si je še dovolil omeniti rihtar.

»Naj ostanejo tam, kjer so, saj jih ni nihče kratil, je odvrnil kapetan ježno.

»In dostojanstvo sodnika in njegove sodbe?« To vprašanje pa je stavil rihtar že povsem nesigurno.

»Naj vse skupaj vrag vzame, če si nakopljemo s tem samo sramoto. Kaj nam porečejo drugi plemiči, ko zvedo, kako se je obnašal rihtar mesta Kostanjevice napram vdovi in hčerki slavnega borca nad Turki? To sramoto moramo zbrisati s sveta na primeren način.« Nato je jel naštevati rihtarju že znane pogoje.

Medtem ko je grmel vitez na mestnega sodnika in mu bral levite prav po notah, je našel mladi plemič roko Magde in jo skrivaj ljubeznivo stiskal.

Zahteva plemiča je vplivala na rihtarja porazno. Voljan je bil, da obžaluje svoje postopanje vpričo navzočih, toda ponižanje pred mestnimi očeti mu je bilo preveč. Zbral je še enkrat vso svojo odločnost, da se upre tej nameri. Ko je pa pogledal v lica navzočih žena, tedaj se je zrušil ves njegov up v nič. In ko mu je še zagrozil kapetan, da bo naznanil zadevo deželnemu knezu, je privolil v vse. Začel je javkati in prositi. Ženam je že tudi presedalo mučenje moža, zato so mu nudile svoje roke, katere je rihtar hvaležno po-

ljubljaj. A ko je dospel do svoje ženke, ji je pritisnil poljub na lice.

Razburjenje je vrglo rihtarja v hudo vročico, iz katere se je izkopal šele po več tednov trajajoči bolezni. Ta okolnost je pripomogla k temu, da so opustili prizadeti izvršitev drugega dela dane obljube. Prav med hudo boleznijo je lahko občudoval rihtar požrtvovalno plemenitost vdove Ljubice. Koliko noči je prebedela poleg njegove postelje, zastopajoča njegovo že izmučeno ženo. Kako dobro mu je delo, ko je polagala svoje mehke roke na njegovo razbeljeno čelo in senci.

Plemenita nprav vdove Ljubice je zbudila tudi v srcih viteza in njegove žene iskreno prijateljstvo. Mlajšega viteza, ki je opravljal podpoveljniško mesto v četi mestnih brambovcev, moramo pri temu izvzeti. Dasi je spoštoval hetmanovo vdovo, se je zaljubil v njeno hčerko z vsem žarom mladeniča in ni mislil na ničesar drugega kakor samo na to, kako bi se približal zali deklici in ji povedal, kako iskreno jo ljubi.

Nekoč sta jezdila vitez in njegova žena na kratek izlet k plemiču na Šrajbarski turn (pri Leskovcu). Silila sta tudi Ljubico in Magdo, da ju spremljata, kar sta pa ljubeznjivo odklonili, ker sta nameravali iti prihodnji teden zopet obiskat mladega Pera. To priložnost pa je porabil mladi vitez in se tudi opravičil, češ, da mora nekdo delati družbo gostom. Vitezova žena, ki je že izvohala, kako mladenič brenči, mu je samo požugala s prstom in se pri tem tako šegavo nasmehnila, da se je čutil mladenič razkrinkanega in ga je oblila rdečica.

Ljubica je posvetila potem, ko sta odjezdila plemič in njegova žena, rihtarjevo dru-

žino, dočim se je podala Magda na grajski vrt. Sedla je na klopico in se zatopila v knjižico pesmi. Tedaj ji je nekdo nenadoma zastrl oči s prostimi rokami. Z naglo kretnjo se je oprostila rok in vstala. Obstala je pa tudi sama, zroča v razpaljen obraz mladega viteza Otmarja, ki se je neslišno priplazil za njen hrbet in prestrašil plašno srnico.

»Prestrašili ste me, vitez«, je dejala Magda sramežljivo.

»V dobrem, a ne slabem namenu«, se je oprostil mladenič in zardel.

»Naj bo namen ta ali oni...«

»Priplazili ste se tudi tako tiho...«

»Magda, jaz sem poleg vojaka tudi lovec in skušal sem izslediti najplemenitejšo divjačino, ki sem jo kdaj videl pod milim nebom.«

»Pa kaj ste nameravali s to divjačino? Mar ste jo hoteli brezvestno umoriti?« Magda se je šegavo nasmehnila in pogledala plemiča v oči, ki so se iskrale kakor blesteč utrinek.

»Kaj mislite, dražestna Magda, da se lovi divjačina samo zato, da potem izkrvavi pod lovčevim nožem? Ne! Tudi kot lovci imamo plemenita srca! Če ujameš kako prijazno stvarco, jo lahko pobožam, ji povem, kako jo ljubim, in ji dam nato prostost. S tem namenom sem tudi vas zalezoval.«

Magda je vzdrhtela, kajti vedela je, da bo sedaj prišel trenutek, ko... Naprej ni prišla s svojo mislijo, zakaj že jo je prijel vitez Otmar za roko, jo dvignil do svojih ust ter pritisnil nanjo dolg poljub.

(Dalje prihodnjič.)

STARI TRG PRI SLOVENJGRADCU. Na zahvalno nedeljo 12. t. m. se je pri podružni cerkvi sv. Urbana s prižnice od nas poslovil kaplan g. Simon Kotnik. V teku šestletnega službovanja v naši lepi in veliki župniji starotrški se nam je g. Kotnik zelo priljubil. Bil je cenjen v vseh krogih. V cerkvi je bil prav vesten. Slovel je tudi kot dober pevec. Imel je mnogo dela, posebno odkar mu je bilo izročeno dušeskrbstvo v sosednji podgorski župniji. V družbi je bil nad vse dobro došel in se je moralo njegovim šalam in dovtipom vse smejati. Sedaj je imenovan za župnika v sosednji župniji v Podgorju. Čestitamo in mu želimo vse najboljše. —ik.

ZABUKOVJE. Naša vasica, ki leži na prijaznem hričku med Sevnico in Planino, obdana od sanjajočega Bohora od vzhodne strani in prostranih vinorodnih gorov od južne strani, je doživela minulo nedeljo prijetno iznenadenje. Po nekdanji težki dostopni cesti, katero pa je sedaj občina pod umnim in delavnim vodstvom gospoda župana primerno uredila, se je povzpela prvič v naš zakotni kraj mali avto znamke «Tatra», last veleposestnika g. Šmida iz Jurkloštra. Avto s potnikoma g. Šmidom in visokošolcem g. Križmanom je z lahkoto in brez vsake nezgode vzbrnel po strmi in na nekaterih mestih še težko prehodni cesti v veliko začudenje vseh, posebno naših starih očancev, ki kar niso mogli verjeti v to «peklensko» prikazen brez konj in so prestrašeno kukali samo od daleč v to čudo. Upamo, da bo razumni občinski zastop dal temeljito popraviti cesto od Mencina do Zabukovja, da bo tako lahko naša prijazna in prikupljiva vasica s svojo očarljivo okolico dostopna tudi zunanjemu svetu. — Življenje v vinogradih je postalo živahno. Iz hramov, prej osamljenih in mrkih, doni sedaj veselo petje in razigran smeh, saj je trud vinogradnikov letos po dolgi nerodovitni dobi obilo poplačan. Mošt po množini nadkriljuje vsa zadnja leta, samo po kakovosti zaradi zadnjega dežja nekoliko zaostaja za lanskim proizvodom. Bojimo se samo, da ga zaradi prevelike množine ne bo lahko vnovčiti.

SPODNJE KRAPJE. Te dni se je reka Mura razlila po Spodnjem Krapju in okolici. V nekaj urah je v vasi narasla voda za pol metra visoko. Posestniki malih hiš so se vselili kar v podstrešja. Da so tolažili drug drugega, so se vozili s čolni od hiše do hiše. Škoda, ki jo je napravila poplava, je precejšnja, a bila bi prav velika, če bi bila povodenj v času, ko so glavni pridelki bili še na polju. Sedaj je voda zopet odtekla.

Gustav Strniša:

Borba za zaklad

Detektivska povest.

Kopač se je ozrl kvišku. Preko vsega neba je ležala velika črna senca. Mahoma jo je presekala ognjena kača, ki je skočila za bližnjo goro. Ob enem je strašno zagrmelo.

«Mar naj se bojim? Pogumen moram biti! Naj me le zmoči! Dobil bom dovolj denarja. Lahko se bom krepčal in počival vse življenje!» je mrmral tujec.

Nevihita ni ponehala. Bliskalo se je vedno bolj, da je kar slepilo oči. Strela je črtala velike kirlulje sem in tja.

Tujec se je zamaknil v svoje delo. Niti ped daleč pred seboj ni videl. Na slepo srečo je kopal dalje. Začutil je v zemlji nekaj trdega. Prepričan je bil, da je dosegel zaklad. Še nekajkrat je zasadi v tla lopato. Nato je segel z roko v izkopano jamo.

Zaklel je.

Namesto zaklada je dvignil velik črn kamen. Divje ga je treščil ob tla.

Spet je zasadi lopato v zemljo. Nerodno se je oprl ob njo. Prelomila se je.

«Vsi hudiči! Kaj mi vendar nagaja? Še tega je bilo treba!» se je jezil in divje dvignil lopato, da bi jo vrgel od sebe.

Strela, ki je pravkar švignila nad njim, se je spustila niže in hitela mimo. Še preden je od-

letela lopata, ki jo je hotel neznanec vreči od sebe, se je strela vrnila. Zaplesala je nad tujcem in se v loku urno kakor misel pognala na železno lopato.

Kopač je začutil tresljaj. Zaslepilo so se mu oči. Vsled strahu je kriknil in se zgrudil na tla.

Ni dolgo ležal. Kmalu se je vzdramil. Lahen dež mu je hladil čelo. Hotel se je dvigniti. Zastokal je. Zazdela se mu je, da je ves polomljen. Počasi je vstal.

«Ho, ho, ho! Ma, vidiš ga, strica! Ma, kaj pa ti vstajaš iz groba!» je začul tedaj hripav glas blizu sebe.

Prestrašil se je in pogledal. Opazil je pred seboj starega kmeta, ki se je tudi sam prestrašil človeka, ki je nenadoma stal pred njim v temi.

Dež je ponehaval. Stari kmet se je hitro otrese strahu. Nevsečno se je drgnil po bradi in vprašal tujca:

«Ma, ma, dejal bi, kaj pa delaš v tem dežju? Ma, dejal bi, kaj pa ta kup pred teboj, nad katerim sem skoro padel. Ma, menda kopleš repo ali pa denar. Pa repe zdajle ne boš kopal? Pač pa morda zaklad? Drugega si ne morem misliti.»

«Pusti me vendar, rogovila stara pijana!» se je razhudil kopač.

«Kaj, da sem jaz pijanec? Jaz, poštene bajtar Cenek! Ali veš, kaj si rekel? Ma, ali veš, da si rekel dosti, mnogo preveč? Ma, to ti bo žal, boš videl, da ti bo!» je zapretil kmet. Požugal je neznanca s pestjo in pospešil korake,

Cenek pa ni bil tako pijan, kakor je mislil neznanec. Ko je došel v vas, je zavil k hiši svojega soseda, potrkal na okno ter poklical soseda, ki se je takoj oglasil.

Cenek mu je povedal, da je naletel na tujega človeka, ki je kopal koncem vasi sredi njive.

Sosed, ki je že ležal, se je takoj oblekel in odšel z njim. Vprašal je Cenka: «Pa menda tisti kopač ni kakšen vojak? Če je vojak, potem se tako ne moreva spoprijeti z njim!»

«Kaj bo vojak! Ma, neki pritepenec mora biti, ki stika po njivi!» je razlagal Cenek.

«Teh hudičev je tako povsod dosti. Kradejo ko srake. Da bi jih strela požgala ter posmodila hlače in možgane tem poljskim tatovom!» se je razburil sosedi ter odhitel mimogrede v hlev po vile.

Cenek se je zadovoljil z grabljami. Odšla sta na njivo. Medtem se je že nekoliko zjasnilo. Opazila sta senco kopača, ki je bruhal kar litanije kletvic, ker ni mogel najti svojega zaklada. Cenka in njegovega tovariša niti opazil ni, dokler nista stala že tik poleg njega. Preveč se je razburjal spričo svojega dela.

Preden je mogel neznanec misliti na obrambo, so že zapele vile in grablje svojo pesem po njegovem hrbtu.

Sosed ga je precej nemilo lopnil z vilami po glavi, da se je kar zgrudil in obležal nezavesten.

«Ma, vidiš, ljubček! Rekel sem ti, da se maščujem. Ma, držal sem besedo, maščeval sem se. Nevarni časi so zdaj, fantič moj. Ma, vraga, kaj

Pozor!

Pozor!

Nagrade v vrednosti po 50.000 dinarjev prinese

RADION

nagradna naloga
onim, ki
bodo rešili
nalogo

Pojdite takoj k svojemu trgovcu, da Vam da karto za sodelovanje pri nagradni nalogi in točne pogoje!

KAMNICA PRI MARIBORU. (Smrtna kosa.) Te dni je pri nas umrla najstarejša žena naše občine, Marija Sulčeva, ki je dosegla 96 let. Pokojnica je bila dolga desetletja neprestano zaposlena kot viničarka na posestvu grofa Beauvernaisa. Pokoj njeni duši!

LJUTOMER. V nedeljo 19. t. m. bosta koncertirala v sokolski dvorani popoldne ob 3. uri naš mladi virtuozi na gosli Karel Rupel in koncertni baritonist Marijan Rus. Rupel je imel že več koncertov v Ljubljani, v Mariboru in v Ptuj z najlepšimi uspehi. Preden odide v tujino, hoče še nastopiti pri nas in v Murski Soboti. Svoje študije je dovršil v Ljubljani, v Pragi in v Parizu, zato bo vsak od nas vesel njegovega umetniškega igranja na gosli. Pridite v obilnem številu, da ne boste pozneje obžalovali. Vstopnina bo primerno nizka.

SV. LOVRENC V SLOVENSKEH GORICAH. «Maks v škripcih», lepo veseligró, ki vzbuja pri gledalcih mnogo smeha, bodo igrali naši vrli gasilci 19. t. m. v novi šoli. Po igri bo vinska trgatev v gostilni gosp. Senčarja. Lovrenčani in sosedni župljani, vabljeni v obilnem številu! Prireditve bo ob vsakem vremenu.

SV. BARBARA V HALOZAH. Bralno društvo «Naprej» bo priredilo v nedeljo 19. t. m. vinsko trgatev pri Zavcu. Za Haložane razvedrilo. Na svidenje ob 7. zvečer!

DOMAČE NOVOSTI

* **Odločna resolucija Jadranske straže.** V Splitu se je vršila v soboto 11. in v nedeljo 12. t. m. seja glavnega odbora Jadranske straže. Zastopniki iz vse države so sprejeli resolucijo, v kateri v imenu pravičnosti in človekoljubja pred vsem prosvetljenim svetom ožigosajo fašistično borbo, ki stremi za brezobzirnim iztrebljenjem jugoslovenskega naroda. Obenem v imenu vzvišenih načel, na katerih temelje svetovni mir in naloge Društva narodov, opozarjajo mednarodno javnost na neresnično in miru nevarno gonjo, ki jo vodi tisk v Italiji o izmišljenem italijanstvu Dalmacije in za nasilni napad na naše morje in Primorje. Zastopniki Jadranske straže najodločnejše odklanjajo v imenu vsega naroda vsako imperijalistično težnjo po našem morju in po našem ozemlju in izjavljajo, da je treba proti tem težnjam izgraditi mirno, toda močno organizacijo narodne pripravljenosti.

boš kopal o polnoči pri nas luknjo sredi polja. E, e, e, nas ne boš! Slabe namene si imel. Ma, res slabe namene. Ma, jaz dobro vem, kako je. Ma, zato si jo pa staknil. Pa dober tek! Dobil si, kar si zaslužil!» je modroval Cenek.

Ker je bil pa Cenek drugače dober človek, se mu je hipoma tujec zasmilil. Sklonil se je nad njim in pogledal, če ni preveč udarjen. Opazil je, da ima tujec le neznatno rano na glavi. Zamahnil je z roko in mu dejal: «No, se boš že izlival. Ni ti sile. Če si se pa za par minut onesvestil, ti ne bo škodilo. Te bo že dežek spet osvežil!»

Nato je odhitel domov za svojim sosedom.

Oporoka.

«Moj dragi fant!

Včasih ima človek čudne slutnje. Ne vem, zakaj se me često lotevajo žalostne misli? Tako zapuščeno se počutim in nečesa mi manjka. Hudo in tesno mi postane pri srcu. Kar zazdi se mi, da bom morala nenadoma umreti.

Zato se nikar ne razburjaj in ne čudi, ko prejmeš to moje pismo! Če se mi res kaj pripeti, če me res zadene kaka nezgoda, uporabi ta moj list namesto oporoke!

Pri zdravi pameti in pri popolni zavesti ti pišem in določim: Vse, kar imam, je po moji smrti tvoje. To velja tako za premično kakor tudi nepremično premoženje. Vse ti prepustim, če me prehiti smrt, še preden postanem tvoja žena.

* **Kmetijske nadaljevalne šole.** 53 kmetijskih nadaljevalnih šol za fante in 48 gospodinjskih nadaljevalnih šol za dekleta je izobraževalo v preteklem letu kmetijsko mladino v Dravski banovini. Voditelji teh šol so se zbrali 3. in 4. t. m. v dvorani OUZD v Ljubljani, da se porazgovorijo o dosedanjem delu in o smernicah za bodočnost. Zelo se je zavzemala za te šole banovina s svojim banom na čelu. Za nemoten obstoj se imajo te šole zahvaliti predvsem pomočniku bana g. dr. Pirkmajerju. Zborovanje je otvoril načelnik kmetijskega oddelka g. inž. Podgornik, ki je orisal zgodovinski razvoj teh šol s posebnim ozirom na sedanji položaj po dalekosežnih in modrih ukrepih našega kralja. Dr. Kotnik je raztolmačil dosedanje sodelovanje prosvetnega oddelka. Andrej Skulj, poverjenik UJU, je govoril o dosedanjem in bodočem delu organizacije UJU za kmetijsko vzgojo. Franc Kafol, tajnik Kmetijske družbe, je pohvalil pionirsko delo učiteljstva za povzdigo kmetijstva in zagotovil sodelovanje Kmetijske družbe. Inspektor inž. Zidanšek je podal v glavnih obrisih državni kmetijski program. Pod predsedstvom Josipa Gosaka, šolskega upravitelja na Teharjih, je učiteljstvo razpravljalo o dosedanjem delu na kmetijskih nadaljevalnih šolah, o njihovem ustanavljanju, gmotnem vzdrževanju in ustroju teh šol. Stavljenih je bilo mnogo stvarnih predlogov. Odličnega sodelavca je našlo učiteljstvo teh šol v osebi Josipa Krošlja, referenta za kmetijske in gospodinjske nadaljevalne šole pri banski upravi, ki je podal obširen zadeven referat.

* **Tistim, ki nameravajo na Holandsko,** javlja izseljenški konzulat v Zagrebu, da tam ni dela za naše delavce. V državnih rudnikih province Limburg dobe delo le šolani rudarji, pod 30 let stari, ki govorijo holandsko ali nemško. Holandski konzulati bodo dajali vizume za naseljevanje na Holandsko le takim delavcem, ki se izkažejo,

Dražestne kodre,

neomajno stanovitne pri vlažnem zraku ali potenju, dosežejo dame in gospodje brez ženskih škarij s pomojo Hela-kodralne esence. Tudi najbolj zaleto budi-glavo posejša Hela, in je vsaka ondulacija nepotrebna. Velik prihranek na času in denarju ter pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo zadivil. Takoj po uporabi obilno bujnih kodrov, milne frizure. Mnogo zahvalnih pism. Posebno gledališki igralci so polni hvale. Cena 12 Din. 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. Dr. Nic. Kemény, Košice II, poštni predal 12/210, Češkoslovaška.

Izrečno izjavljam, da moja bratranca ne dobita ničesar. Bogate deleže, ki sta jih imela, sta že zdavnaj porabila in zapravila z lahkomišljenim življenjem. Vem, da prav zato lazi eden od njiju za menoj. Ni mu zame. Le moj denar bi rad dobil. Pa če bi me tudi ljubil, jaz ga ne maram, zakaj samo ti si v mojem srcu.

Piši mi kmalu, moj dragi! Dobro se imej! Še enkrat te prosim: Ne bodi otožen zaradi tega pisma! Dobro ga spravi! Človek pač ne ve, kaj ga čaka. Lahko boš enkrat to moje pismo oporoško še potreboval.

Poljublja te tvoja zvesta

Krista.»

To pismo mi je poslal dokaj kesno zaročenec nesrečne Kriste. Ne vem, zakaj mi ga ni takoj izročil. On je sicer trdil, da je na to pozabil. Pa mu ne verjamem, čeprav je sicer odkritosrčne narave. Mladič je nezaupljiv kakor so nezaupljivi vsi gorenjski kmetje. Dobro, da mi je vsaj zdaj poslal pismo, da vem, čigav je denar. Že nekajkrat sem hotel pobrskati za tem zakladom. Bratranec ga pač ne bo dobil.

Jošt se mi je prijazno smehljalo, ko sera mu omenil pismo in mu povedal, kaj namerjam. Prigovarjal mi je: «Pa pojdiva enkrat tje na laško stran, kjer smo nekaj prelivali svojo kri! Radoveden sem, kaj počenja naš lopov. Pač brska in leta po njivah. Zaklad išče in naju preklinja.»

da imajo dovolj sredstev za povratek v domovino, če ne dobijo dela.

* **Dovoljenje za slajenje moštov.** Kr. banska uprava v Ljubljani je glede na to, da letošnji mošči ne bodo dosegli normalne sladkosti zaradi trajnega deževnega in hladnega vremena, dovolila slajenje teh moštov z rafiniranim sladkorjem do normalne sladkosti, in sicer za sreze Brežice, Krško, Novo mesto, Celje, Šmarje pri Jelšah, Konjice, Mursko Soboto do 17 %, Maribor levi breg, Ptuj, Dolno Lendavo do 18 %, Maribor desni breg in Ljutomer do 19 %. Strogo je pa prepovedano slajenje mošta šmarnice ali moštov drugih samorodnic (na primer izabele itd.) kakor tudi slajenje moštov domačega grozdja, pomešanih z moštom teh samorodnic.

* **Atentat na fašističnega učitelja v Vrhpolju še vedno nepojasnjen.** Kakor poročajo zagrebške «Novosti», se vedno bolj utrjuje gotovost, da umor fašističnega učitelja Sottosantija v Vrhpolju pri Vipavi ni bil politični zločin, ampak da je bil izvršen uboj iz osebnega maščevanja. Zaradi sirovega postopanja Sottosantija si deca sploh skoro ni več upala v šolo. Otroci so prihajali domu vedno krvavi od njegovih udarcev. Deklico, ki jo je pretepel do nezvesti, je na tleh leželo še osuval z okovanimi čevlji v prsa in po glavi. Zdravnik dr. Pavlica v Vipavi se ni upal izvršiti preiskave dekleta, češ, da se ne bavi s šolskimi zadevami. Sottosanti je pozneje postal še bolj zverinski. Za vsako slovensko besedo je dotičnemu otroku pljunil v usta in otrok je moral pljunek požreti. To je ljudi razburilo tem bolj, ker so vedeli, da je Sottosanti jetičen. Sottosanti pa se je tudi spolno spozabil nad šolskimi dekleti, celo vpričo žene. Tudi njegova žena, ki je učiteljica, se je ravnala po moževih metodah in je istotako pljuvala otrokom v usta. Vse pritožbe prebivalstva na nadzornika v Vipavi so ostale brez odgovora. Molčalo je tudi glavarstvo v Vipavi. Šolsko oblastvo v Trstu se za zadevo sploh ni zmenilo. To in pa dejstvo, da je bil ustreljen iz lovske puške, kaže, da gre le za osebno maščevanje. Preiskava, ki se vodi, ni dovedla še do nikakega uspeha. Nekateri fašistični listi trde, da so atentatorji zbežali čez mejo.

* **Velike poplave.** Pretekli teden so zaradi močnih nalivov v več krajih Dravske banovine nastopile velike poplave, ki so bile zlasti hude v Savinjski dolini. Savinja je odnesla iz Gornje Savinjske doline mnogo lesa. Celjska okolica je

Pritrdil sem mu. Že dolgo nisva naletela na svojega nasprotnika. Bila sva prepričana, da je res odšel iskat denar.

Zdaj sva sklenila, da odideva tudi midva. Če bo morilec dovolj dolgo stikal in prekopaval njive v bližini, se mu nazadnje res lahko posreči, da naleti na zaklad.

Odpotovala sva z vlakom preko meje in izstopila par postaj pred svojim smotrom.

To se je godilo prav tedaj, ko je imel nesrečni zločinec na njivi tako smolo.

Tisti dan, ko sva dospela midva, se je vzdrami zgodaj zjutraj na njivi poleg kupa prsti. Videl je, da je ranjen. S težavo se je zavlekel v hosto. Tam je ves dan ležal. V bližini je bila voda. Zlezel je k njej, se skopal in si zmočil rano.

Kopriva pač nikoli ne pozebe. Tudi zločinec si je kmalu nekoliko opomogel. Proti večeru se je čutil že zdravejšega. Vstal je in odšel v sosedno vas, kjer je imel daljnega sorodnika. Temu se je zaupal. Nalagal ga je, da je Kristina umrla in zapustila premoženje njemu. Obljubil mu je bogato nagrado, če mu pomaga dvigniti zaklad.

Kmet Mirtič, zločinčev daljni sorodnik, je pač dobro poznal starega Bregarja, Kristininega očeta, saj je bil tudi z njim v daljnem sorodstvu.

Ko mu je zločinec pravil o denarju, je Mirtič takoj pripomnil, da so govorili devet fara naokoli, koliko zatega denarja je imel Bregar. Takoj je bil pripravljen, sorodniku pomagati.

bila vsa pod vodo. Zavodna in Lava tik Celja sta tvorili pravcato jezero. Močno prizadeti sta bili tudi braslovška in vranska občina. Hude poplave so bile nadalje po Gorenjskem: v Polhovem Gradcu, Kamniku, Kranju, Škofji Loki, Trzinu in drugod. Okolici Ljubljane je bilo za enkrat nekoliko prizanešeno in so bile ob Ljubljani in Savi v daljni okolici Ljubljane samo manjše škode. Pri Medvodah je Sava podrla provizorični most in ogražala glavni most. Prav tako so bili poplavljeni kraji ob Krki. Novomeška okolica je bila vsa pod vodo. Med Čučjo mlako in Hrvaškim brodom so bile štiri vasi poplavljenе. Nevarnost poplave je grozila tudi Dravskemu polju, vendar do večje povodnji ni prišlo. Bregove je prestopila tudi Sotla pri Dobovi in poplavlila polje. K sreči je deževje prenehalo in so vode kmalu zopet upadle.

* **Dediči naj se zglase.** Izsledenški komisariat v Zagrebu, Kamenita ulica 15, poziva dediče Mirka Radoška, ki je umrl v kraju Wiandotte, država Michigan, v Zedinjenih državah, naj se takoj prijavijo komisariatu z natančnim naslovom, da se jim izplača zavarovalnina po pokojniku. Gre za pokojnikova sina Ivana in Tomaža Radoška, katerih bivališče komisariatu ni znano.

* **Otvoritev mostu pri Gornjem Dupleku.** Most pri Gornjem Dupleku, dolgoletna želja prebivalstva mariborskega in ptujskega okraja, bo že v nekaj dneh dograjen. Sedaj vrše že zadnja dela. Slovesna otvoritev in blagoslovitev se bo vršila 26. t. m. Most bo blagoslovil pomožni škof gospod dr. Tomažič, otvoril pa ga bo zastopnik kraljevske vlade. Goste bo pozdravil predsednik pripravljalnega odbora g. Janko Kostanšek, slavnostni govor pa bo imel načelnik okrajnega cestnega odbora g. Franjo Žehot. Po uradni slavnosti, pri kateri bodo sodelovali tudi pevski zbori in godba, se bo vršila na travniku tik mostu velika narodna veselica. Otvoritev bo ob vsakem vremenu.

* **Silen naval na ljubljansko bolnico.** Letos je bilo sprejetih v ljubljansko bolnico že preko 14.600 bolnikov. Lani je bilo vse leto v bolnico sprejetih le okrog 16.000 pacientov.

* **Avtobus se je razbil.** Ključavničarski mojster Markič v Kranju je popravi pokvarjeni avtobus. Voz je hotel njegov sin France preskusiti in se je odpeljal z njim proti Naklemu. Ker pa France Markič ni izvežban, je zavozil z avtobusom kake 3 km izven Kranja s ceste, kjer se je vozilo prevrnilo in razbilo. Markič je zletel

preko krmila skozi šipo ter se je močno obrezal in obtolkel na glavi in na nogah. Tudi spremljevalec je dobil znatne poškodbe.

* **Granata je eksplodirala** v rokah nepredvidnega vojaka. V nedeljo zvečer se je v vlaku med postajama Rače—Pragersko dogodil razburljiv prizor. Artiljerijski kaplar Slavko Križ iz Čapca pri Karlovcu je slekel vojaško suknjo in se peljal proti domu. Za spomin na kadrsko službovanje je vzel s seboj kar ročno granato, s katero je v vagonu tako nerodno ravnal, da mu je eksplodirala in mu razmesarila dlan leve roke. Na postaji Pragersko ga je že čakal reševalni avto mariborske postaje, ki ga je prepeljal v bolnico.

* **Požar na Ljubečni.** Pred dnevi jutraj je nastal požar v stanovanjskem poslopiju posestnika Goriška na Ljubečni pri Celju. Ogenj se je zelo hitro razširil tudi na hlev, ki je bil prizidan k hiši. Zgorela je vsa oprava v hiši kakor tudi gospodarski stroji in krma. Živino so še pravčasno rešili. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Gabrja, Ljubečne in Trnovelji, ki so požrtvovalno sodelovali pri reševanju. Ogenj je najbrž zanetil zlobna roka.

* **Nesrečen padee s kolesa.** V Trnovljah pri Celju je metal 22letni posestnikov sin Ivan Veber seno s kozolca na spodaj stoječi voz. Nenađoma pa se je zlomila deska pod njim in je Veber priletel s trebuhom na po koncu postavljeno ročico. Dobil je strašne notranje poškodbe. Bil je prepeljan v celjsko javno bolnico, kjer je bil nemudoma operiran in mu je bilo s tem rešeno življenje.

* **Požar v Zakotu.** Pišejo nam: Minuli teden je treščilo v poslopje posestnika Ivana Filipčiča v Zakotu pri Brežicah. Ob največjem razmahu požara sta prihiteli na kraj nesreče obe sosedni gasilni društvi iz Mostca in Bukoška. Ker sta bila vodnjaka takoj izpraznjena, sta društvi napeljali vodo preko močvirja iz 300 metrov oddaljenega

potoka. Dasi je ves dan lilo, je vendar moštvo obeh društev vztrajalo od 8. ure zvečer pa do 2. po polnoči pri reševanju in gašenju. Ni pa res, kakor so poročali, da so gasilci prihiteli, ko je bilo že poslopje zgorelo do tal. V shrambi se tudi ni nahajalo grozdje, pač pa krompir, katerega so vrli gasilci precej rešili, za kar so posebno prosili. Rešili so tudi vso živino. Dasi so navzočni ljudje in orožniki videli vztrajnost gasilcev, se vendar od neke strani omalovažuje njihova požrtvovalnost. Kritika je pač lažja kakor delo.

* **Saje so se vžgale.** Pretekli četrtek zvečer se je iz dimnika stanovanjske hiše Antona Sukiča v Podgradu pri Gornji Radgoni dvignil val gostega dima ter nato precej velik plamen. Prebivalstvo je menilo, da gre za požar, in se je začelo hitro pripravljati na gašenje. Ogroženi so bili trije sosedji, ki imajo svoja s slamo krita poslopja v neposredni bližini. K sreči pa so se vžgale samo saje. Ogenj je uspelo pogasiti na ta način, da so nekateri pohiteli na streho ter vlivali v dimnik vodo.

* **Smrtna nesreča rojaka v Franciji.** Kakor javlja «Jugoslovenska Sloga», ki izhaja v Merlebachu v Franciji, se je tamkaj smrtno ponesrečil slovenski rudniški delavec Vidmajer, rodom iz Hinja pri Žužemberku. Padla je nanj skala in ga ubila. Ponesrečenec je bil sirota brez staršev in svojcev.

* **Velik požar vojaškega skladišča v Julijski Krajini.** Pred kratkim je nastal zvečer v vojaškem skladišču sena in slame pri Prestranku v Julijski Krajini silen požar, ki se je tako naglo razširil, da sta se vojaška straža in maloštevilna posadka komaj rešili. Skladišče, kjer je bilo nakopičeno več sto metrskih stotov sena in slame, je pogorelo do tal. Ogenj se je razširil tudi na konjske hleve in je zgorelo več konj. Škoda znaša več stotisočev lir. Kako je nastal požar, še ni pojasnjeno. Italijanska oblast domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen. Požar so seveda pripisovali slovenskim protifašistom in v tej smeri se vrši tudi preiskava. Samo v Prestranku in bližnjih vaseh je bilo aretiranih nad 300 ljudi. Aretacije pa so bile izvršene tudi v Postojni, Št. Petru in Sežani na Krasu. Zelo verjetno pa je, da je nastal požar zaradi nepredvidnosti vojaške straže. Zadnje dni je precej hladno in Italijani iz južnih krajev Italije, ki služijo v teh krajih, mraz močno občutijo. Najbrž so v stražnici zakurili, pa je potem iskra padla po nesreči v skladišče in zanetila požar.

Podgane.

Kakor trdijo uradne statistike, požre 50 podgan ali 500 miš prav toliko kakor 3 močni vprežni konji; razen tega pa prenašajo klice bolezni v Vaše stanovanje. „Podganja smrt“ (Rattentod-Massenvertiger), zatiralac v množicah ugonob v treh urah vse podgane in miši z zalogo vred, pri tem pa je neškodljiva za ljudi in domače živali. — 78 mrtvih podgan sem našel. Pošljite mi še 15 doz za tri sosedje, piše G., veleposestnik. — 100%no jamstvo, sicer vrnem denar. Cena 12 Din, 3 doze 24 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice A, poštni predal 12/P 10, ČSR.

Prav tisto noč sva se pojavila v vasi jaz in Jošt. Odhitela sva za potokom in se skrivaj približala vaškim njivam.

Temina je vladala okoli. Svetila sva si z električno svetilko. Že od daleč sva čula na neki njivi govorjenje. Ugasnila sva luč in se priplazila ob grmovju bliže.

«Veš, denar je moj po postavi in po oporoki rajne Kristine. Vendar me je neki hudič nalagal. To je bil tisti pasji detektiv, ki je Kristino tudi poznal. Ta zlodej me je hotel ogoljufati. Ker mu nisem dal miru in sem mu zapretel, da ga bom naznanil, če mi ne dá načrta, mi ga je res izročil. Načrt pa je bil popolnoma napačen. Kopal sem res tam-le pod drevesom, kjer je zaznamenovano, da leži zaklad. Toda našel nisem prav ničesar. Midva bova pa zdaj počasi začela na nasprotni strani, in sicer vsak od enega vogala. Ni vrag, da bi ne naletela na zaklad, če prekopljeva vse tri Bregarjeve njive!» je modroval zločinec.

«Zaklad morava dobiti, samo če res leži tu. Ampak, ali se ti ne bojiš peklenščka? Pravijo, da ima pri zakladih vrag svoje kremplje vmes. Njive bi bila morala dati poprej prav pošteno poblagosloviti!»

«Beži, beži! Hudič in Bog se pač ne brigata za zaklade, ki so samo skrb nas ubogih zemljanov. Verjemi mi, tako je in prav nič drugače!» je odvrnil morilec.

Za trenutek sta umolknila. Čulo se je udarjanje krampa in lopate in globoko dihanje kopačev.

Jaz in moj sluga sva še vedno molče stala koncem njive. Čakala sva, da se kopača utrudita in odideta.

Obsedela sva v travi. Po mojem mnenju sta bila kopača dokaj blizu zaklada. To me je nekoliko vznemirilo. Toda takoj sem sklenil, da jima zaklad kratkoma odvezam in ga izročim pravemu lastniku, če ga res dvigneta.

Ko sva sedela že kako dolgo uro, sem začul zločince, ki je razburjen kričnil: «Zazvenelo je. Prepričan sem, da sem naletel na pravi zaklad.»

Spet je udaril. Priskočil je Mirtič ter svetoval: «Sezi vendar v zemljo, da boš videl, če je res denar!»

Njegov tovariš se je urno sklonil na tla, stegnil roko in zakričal: «Res je denar, res! Globok lonec mora biti, zakaj širok obod čutim. S krampom sem prebil pokrov in cekine čutim.»

Dvignil je pest in pokazal zlati denar. Pri tem je prižgal električno luč, da so v njenem siju zažareli cekini.

«Globoko je treba seči. Ti, Mirtič, imaš daljše roke in močnejši si. Pograbi lonec in dvigni ga! Morda se ti posreči, da vse skupaj privlečeš na dan. Potruditi se moraš, saj sem ti obljubil zelo visoko nagrado!» je ukazal zločinec.

«Ej, ej, jej! Cekinčki! Cekinčki! Kako prijetno se je poigravati z žoltim zlatom! Kar v rokah se čuti, kako bogato vrednost ima», je govoril kmet, se smejal in poskušal dvigniti lonec iz zemlje.

Mahoma je zaječal.

Morilec ga je bliskovito udaril z lopato po glavi.

Mirtič se je nekoliko ognil. Zato ga je zadel napadalec le za ušesom in po ramu. Takoj je spet urno dvignil lopato. Bilo je prepozno. Priskočil sem. S svojimi krepkimi rokami sem pograbil zločince in zakričal: «Miruj! Sicer dobiš kos svinca med rebra!»

Takoj je bil zvezan. Že je ležal na tleh z zamašenimi usti.

«Napačna človeka pa vendarle nista. Hvala vama, da sta nama prihranila trud!» sem dejal zasmehljivo neznanicu, ki sem ga krepko zvezal. Joštu sem ukazal, naj pobere ves denar.

Mladenič je segel v luknjo in privlekel iz nje cekine. Nato je potegnil iz žepa volneno ruto, spravil vanjo denar in jo vteknil v torbico za akte, ki jo je imel pri sebi.

«Tako-le, zlata punčka! Dobro si spravljena, je dejal smeje.

Mirtič se je onesvestil. Iz glave mu je tekla kri.

«Povejte, kje stanuje onesveščeneec. Če ni predaleč njegova hiša, ga odnesemo na dom!» sem ukazal morilcu.

Lopov je samo skomizgnil.

(Dalje prihodnjič.)

Priporočajte in širite „Domovino“

* **Tri hude nesreče.** V ljubljansko bolnico so pripeljali tri žrtve hudih nesreč. Prvi je bil 43letni zidar Jurij Vrhovnik iz Mengša. Delal je na neki novi stavbi v Škofji Loki, med delom pa je padel z odra, si zlomil več reber in dobil tudi hude notranje poškodbe. — Nepreviden dečko je petletni Jože Vidmar iz Št. Vida pri Ljubljani, ki je na paši podil konja in ga tepel s šibo. Konj je fanta s kopitom brcnil v glavo in mu razbil vso čeljust. — Na Igu je splašen konj oplazil s kopitom poldrugetno posestnikovo hčerko Pavlico Lavričovo. Otrok je dobil hude poškodbe.

* **Smrt v stopah.** Pišejo nam od Sv. Jurija pod Kumom: Huda nesreča je zadela hišo Antona Klanška, posestnika in mlinarja v Sopoti pri Sv. Juriju pod Kumom. Pred dnevi je šla vsa družina za poljskim delom in je ostala doma samo žena s petletno hčerko Miciko. Medtem ko je bila mati zaposlena v mlinu, se je hčerka nekam izgubila. Skrbna mati je takoj pričela iskati hčerko in jo je našla v stopah v groznem stanju. Radoveden otrok je gotovo gledal, čim se je dvignila stopa, v stopno jamo, nagnivši se nad njo. V tem pa je padla težka stopa in je zmečkala in zdrobila nesrečnemu otroku prsni koš. S težko prizadetimi starši sočuvstvuje vsa okolica.

* **Pri delu se smrtno ponesrečil.** Kakor poročajo iz Vitanja, se je gozdni delavec Mijo Dragič, ki je bil zaposlen pri nekem tamkajšnjem veleposestniku, pri podiranju velikega bukovega drevesa smrtno ponesrečil. Drevo je padlo nanj in ga popolnoma zmečkalo.

* **Pnevmatike na kolesih razrezali.** Iz Šentpavla pri Preboldu pišejo: Nedavno se je podala skupina šentpavelskih fantov Sokolov s kolesi v okolico. Med potjo so počivali v gostilni gosp. Kosmelja v Št. Petru in kolesa pustili zunaj. Ko so po polurnem oddihu zopet hoteli zasesti kolesa, so zapazili, da so bile pnevmatike na vseh kolesih razrezane. V gostilni je bila istočasno skupina domačih fantov. Najbrž je kateri od njih napravil to grdo dejanje. Fantje so odpeljali kolesa naravnost k šentpavelskim orožnikom, ki z vso vnemo iščejo krivce.

* **Huda nesreča pri delu v tovarni.** Prejnjši četrtek zjutraj se je pripetila v tovarni Kranjske Industrijske družbe na Savi stružilcu v mehanični delavnici g. Matevžu Rabiču ml. občutna nezgoda. Rabič je bil sklonjen čez stružilnico. Stroj je bil v pogonu in stružil železo. Pri tem pa je Rabiču oster železni drobec priletel v levo oko in obtičal v njem. Poškodovanec se je nemudoma podal v tovarniško bolnico, kjer mu je g. dr. Schwab nudil pomoč, potem pa je bil z vlakom prepeljan v ljubljansko bolnico.

* **Tragična smrt mladega dijaka.** Na neki klopi ob otroškem igrišču v celjskem mestnem parku je bil v nedeljo zjutraj najden v krvi ležeč 18letni petošolec D. L. iz Celja, ki se je v samomorilnem namenu ustrelil z malo pištolo flobertovko v desno sence. Našel ga je zjutraj delavec Hojnik iz Košnice. Ker je nesrečnik kazal še znake življenja, je Hojnik poklical policijo, ki je dala ranjenca nemudoma prepeljati v reševalnim vozičkom v javno bolnico, kjer pa je kmalu nato za prizadeto rano umrl.

* **Dva vloma.** Pred dobrim tednom je bilo ponoči vlomljeno z vitrihi v trgovino z mešaninim blagom gospe Podlogarjeve v Ivančni gorici. Vlomilci so odnesli iz predalov precej denarja, blaga pa niso mogli odnesti, ker se je gospodinja zaradi ropotanja zbudila in poklicala sosedo na pomoč. Isti večer so vlomilci vlomili tudi pri g. dr. Fedranu na Hudem pri Stični. Splazili so se v hišo, vendar pa niso imeli sreče, ker jih je gospodar prepoznal.

* **Spretna naprave tatinskih ribičev.** Orožniki s Štange pri Litiji so prišli na sled čudnim navadam tatinskih ribičev, ki so hodili loviti v potok Besnico pod Jančami. Tatovi so si spletli iz vrbja posebne vrste koše, ki so na enem koncu zoženi in imajo male odprtine, ki dopuščajo ribam, da se lahko poskrijejo v koše, iz katerih jih jemljejo na drugem koncu skozi mala vratica.

* **Zahrbtnen junak z nožem.** Ko se je enega zadnjih večerov vračal 25letni kmetski sin Jo-

ško Pukšič domov k Sv. Juriju ob Pesnici, je nenadoma planil nanj iz zasede možki srednjih let ter ga sunil večkrat z daljšim nožem v desni bok in trebuh. Napadeni fant se je brez moči zgrudil, na kar so ga našli sosede in svojci ter preskrbeli za njegov prevoz v bolnico. Ker izvira napad iz nekega starega sovraštva, se zanimajo orožniki za napadalca, ki je pod okriljem noči izginil v gozdu.

* **Pred tretjo razpravo o umoru Janka Resnika.** Pod tem naslovom smo poročali v 40. številke «Domovine» med drugim tudi to, da je neki sokrivec, ki je po umoru finančnega stražnika Janka Resnika na državni meji blizu Št. Ilje pobegnil v Avstrijo, sedaj izpovedal, da bi si olajšal pred smrtjo vest, kdo so krivci umora. Dejstvo pa je, da noben sokrivec v zadevi umora finančnega stražnika Janka Resnika ni po umoru pobegnil v Avstrijo in tudi nobeden ni izpovedal, da bi si olajšal pred smrtjo vest, kdo so krivci umora. Za vse to še doslej v spisu proti osumljencem umora Janka Resnika ni nikake podlage. V kolikor so krivi oni, ki so že sedeli na zatožni klopi v tej zadevi, pa bo šele dognala preiskava, ki se sedaj vrši.

* **Mlad pokvarjenec** je komaj 13letni Franc Jug iz Ruš. Že ponovno je imelo z njim posla orožništvo in tudi mariborska policija. V nedeljo zvečer ga je pripeljala na mariborsko policijo njegova mati v spremstvu sedlarskega pomočnika Gornjaka, češ, da je zopet izvršil žepno tatvino na kolodvoru v Rušah. Prosila je, naj bi ga oddali v poboljševalnico.

* **Razprava proti Frideriku Judarju iz Svečine.** Zadnjič smo v «Domovini» poročali o razpravi proti posestnikovemu sinu Frideriku Judarju iz Svečine, katerega je viničarski sin Friderik Škerget obdolžil, da ga je (Judar) pregovarjal, naj bi prestopil h komunistom za 2000 dinarjev mesečne plače. V petek 10. t. m. se je vršila v tej zadevi že druga razprava, pri kateri je opisal finančni preglednik Ivan Čretnik iz Svečine glavno pričo Škergeta kot nezanesljivega, duševno omejenega človeka. Zasllišanih je bilo tudi več drugih prič iz Spičnika pri Svečini, domačinov obtoženca Judarja. Ker pa glavne priče, Škergeta, sploh ni bilo k razpravi, so morali to zopet preložiti in se bo nadaljevala v soboto 18. t. m.

* **Pri slabosti** je naravna Franc Jožefova grenčica prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristna. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način Franc Jožefove vode, ki je zlasti prikladna za nežno rast ženskega telesa. Franc Jožefova grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Ne bojte se pranja!** Perite s pravim terpeninovim milom Gazela in Vaš trud bo za polovico manjši!

* **Advokat Mejač Anton** je otvoril pisarno v Ljubljani in jo pridružil pisarni dr. Krapeža Josipa, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SMRT VZORNEGA ŠOLNIKA.

Ribnica na Dolenjskem, oktobra.

Minuli četrtek je umrl v Ribnici upokojeni šolski upravitelj Franc Štefančič. Pokojnik, star šele 62 let, je že dlje časa bolehal. Služboval je večinoma v Ribnici in Velikih Laščah (nad 30 let). S pokojnikom smo izgubili vzornega vzgojitelja, vrtnarja in neutrudljivega delavca za ljudski blagor ter preudarnega svetovalca.

Po svojem prepričanju je bil pokojnik naprednjak. To svoje prepričanje je tudi vedno neustrašeno kazal. V občevanju z ljudmi je bil vedno ljubezniv, dobrohoten in vljuden. Zato je bil cenjen in spoštovan povsod. Ko je bil pred dobrimi 20 leti nevarno bolan v Velikih Laščah, je tedanji tamkajšnji, zdaj že pokojni župnik v cerkvi po opravljenih drugih molitvah molil še za bolnega nadučitelja. To pove več kot dovolj za tiste čase, kako je bil pokojnik vpoštevan.

Razumljivo je, da ga je učiteljstvo ribniškega okraja izbralo za svojega voditelja in zastopnika v okrožnem šolskem svetu v Kočevju. Na tem za tedanje čase kaj nevarnem mestu se je pokojnik izkazal nad vse pogumen in neustrašen zagovornik naprednega šolstva.

Njegov pogreb minulo soboto je tudi pokazal veliko pokojnikovo priljubljenost. Ob odprtjem grobu se je v genljivem govoru poslovil od njega njegov stanovski tovariš, šolski upravitelj v pokoji, g. Miha Vrbič iz Sodražice. Pokojniku bo ohranjen v Ribniški dolini trajen spomin.

MUROPOLJSKO PISMO.

Križevci pri Ljutomeru, oktobra.

Sprejmite tudi iz našega kraja nekaj novic. Jesen ni letos prijazna: vedno deževje pa zopet silen veter, ki pribrije iz Madžarske, v jutrih večkrat celo mraz. Vse to našega kmeta ovira, da ne more spraviti pravočasno poljskih pridelkov. Komaj so dobili domov že malo nagnit krompir, v gorica pa berejo po toči in dežju poškodovano grozdje. Tudi sadja letos na Murskem polju ni; obrodilo pa je v Slovenskih goricah. Vendar naš človek ne obupuje: bo pač prihodnje leto, ako Bog dá, zopet bolje. Vedno bolj trka na kmetova vrata pomanjkanje denarja. Pridelki ostajajo doma, posebno se težko prodajajo naša izvrstna vina, ki so prejšnja leta bila na inozemskih vinskih trgih med prvimi.

Muropoljec rad posveča svoj prosti čas izobrazbi in si skuša kot umen gospodar olajšati težaven položaj. Tako je že več kakor leto dni, odkar je bila osnovana Kmetijska zadruga v Križevcih, ki pa, žal, še ni našla pravih tal. Vzrokov je več, eden glavnih pa je še vedno stara strankarska ločitev, kar potrebni ustanovi in njenemu razvoju le škoduje. Poudarjam: Vrzite stare okove strankarske miselnosti proč in pojdite na skupno delo! Le v zadrugarstvu je vaš spas!

V vasi je tudi stara šola, ki današnjim zdravstvenim in praktičnim potrebam več ne ustreza. Deset razredov se tlači v šestih zadelih sobah in smrad iz stranišč duši popotnika že nekaj korakov pred šolo. Tudi lega šole je slabo izbrana, saj stoji poslopje tek glavne ceste Ljutomer—Radenci—Gornja Radgona, ki je zelo prometna, zaradi česar oblaki prahu ob solčnih dnevih stalno motijo pouk. Naposled pa moti pouk tudi bližina cerkve. Pogrebi, poroke in zvonjenje včasih popolnoma onemogočajo vsako delo v šoli. Vsolane občine že plačujejo za novo zgradbo, vendar se zadeva še vedno ni premaknila naprej. Zdramite se in postavite novo šolo, ki naj bo ponos vasi in okraja in ki naj bo res hram zdravja in nauka, ne pa hiša oblačnih dni.

V redni osnovni šoli bo tudi kmetijski nadaljevalni pouk, ki bo letos odprt 4. novembra. Vpisovanje v I. in II. letnik se bo vršilo v nedeljo 26. t. m. od 8. do 10. v šolski pisarni. To je edina šola te vrste v tem srezu, zato zasluži pozornost tudi od oblastev. Vzporedno deluje tudi deklški

krožek. Ves učiteljski zbor skrbi za ves pouk na omenjenih zavodih pod agilnim vodstvom šolskega upravitelja Vekoslava Špangarja. Osnovna šola je sedaj službeno preimenovana iz Sv. Križa v Križevce, za kar je tekla borba že nekaj desetletij.

V vasi uspešno vrše prosvetno nalogo Sokol, Bralno in Gasilno društvo.

Sokolsko društvo je v zdravem razmahu. Žal, nima še danes na razpolago primernih telovadnih prostorov. Zato pozivamo odločilne kroge, da skušajo dobiti drug prostor. Delokrog društva je tako ogromen, da neobhodno potrebuje primernejše prostore.

Bralno društvo je v boljšem razvoju, ker ima za svoje delo Slomškovo dvorano z odrom. Poleg iger goji društvo tudi petje in tamburanje. Vprašal bi, ali bi se ne dalo kako urediti, da bi dobil tudi Sokol v tej dvorani svoje mesto. Mislim, da bi se dalo to z razumnim dogovorom urediti.

Obema društvoma pa korakajo ob strani naši vrli gasilci pod vodstvom načelnika in župana g. Frana Skuhale, ki poleg svojega človekoljubnega dela skrbi tudi za prosveto. Tako so z uspehom odigrali 5. in 12. t. m. komedijo «Matiček se ženi» in pokazali, da so tudi tu na mestu. Poudarjam samo to, da so se prvič znašli na odru nekdanji nasprotniki. Začetek je tu in zato samo naprej!

Naj v Križevcih postane Slomškova dvorana skupen prosvetni jugoslovanski dom, kjer naj vrše svoje delo roko v roki Sokol, Bralno društvo in gasilci, Misli manifesta Nj. Vel. kralja naj se uresniči tudi tu pri nas! —ar.

KONJIŠKO PISMO.

Konjice, oktobra.

V Konjicah je umrl po dolgi in hudi bolezni v 30. letu starosti računski uradnik višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. Trček Viktor, sin gozdarskega referenta pri sreskem načelstvu v Konjicah. Pokojnik je bil svoječasno odpuščen iz službe ob priliki splošne redukcije v državi in ker dolgo ni dobil nameščenja, ga je to zelo potrla, kar je tudi mnogo pripomoglo k njegovi prerani smrti. Njegov pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik, ki je bil kremenitega značaja, zaradi česar vsi obžalujemo njegovo prerano smrt. Njegovi rodbini in zaročenki naše sožalje!

Sodnik tukajšnjega sreskega sodišča g. Müller Janko je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone 5. vrste. Čestitamo!

Sokolsko društvo je priredilo v soboto 4. t. m. dobro uspeli Slovanski večer. Prosvetar celjske sokolske župe brat dr. Mejak je predaval o slovenski narodni manjšini na Koroškem. Obširno je obravnaval položaj naših bratov ter navedel mnogo podatkov, kar je vse služilo k dobremu umevanju njegovih izvajanj. Društveni orkester je nastopil s štirimi točkami in pokazal, da lepo napreduje. Sestra Rudolfova nam je zapela nekaj lepih koroških narodnih pesmi. Naši malčki pa so nas presenetili s svojim mičnim nastopom pod spretnim vodstvom sestre Jerebove.

VELIK POŽAR V SLOVENSKIH GORICAH.

Sv. Anton, oktobra.

V nedeljo 12. t. m. zjutraj ob pol štirih je nastal pri posestniku Cofuti požar. Ker je pihal močan veter, so se vneli tudi stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje posestnika Voka in gospodarsko poslopje posestnika Paluča. Med temi poslopji sta bili dve stiskalnici, ki sta istotako zgoreli. Vseh pet poslopij je zgorelo do tal. Le nekaj možem se je zahvaliti, da ni ogenj zahteval še nadaljnjih poslopij.

Najžalostneje pa je, da je zgorel tudi 22letni Cofutov sin, ki je spal v gospodarskem poslopju svojega očeta. Omenjeni je do druge ure zjutraj prešal pri bližnjem posestniku. Gotovo je tako močno zaspal, ker je šel pozno spat, da se ni prebudil, ko je nastal požar. Našli so ga šele, ko je bil požar skoro pogašen. Govorilo se je, da je bil fant pijan in da je imel cigarete in vžigalice, kar pa ni res. Fant ni imel s seboj ne vžigalic in ne cigaret.

Takšnega velikega požara ne pomnimo pri nas že dolgo časa, zlasti pa ne požara, ki bi zahteval človeško žrtev. Občutno se je poškodovalo tudi nekaj pogumnih reševalcev. Najlepša hvala našemu občinskemu predstojniku za vsestransko požrtvovalnost. Zgorela poslopja niso bila skoro nič zavarovana.

KRVAVA BORBA S POBEGLIMA RAZBOJNIKOMA.

Požega, oktobra.

Iz kaznilnice v Stari Gradiški sta pred dnevi pobegnili dva nevarna razbojnika, brata Podnar iz Daranovcev pri Požegi. Na lov za beguncema se je nekaj dni po pobegu podala orožniška patrulja pod vodstvom komandirja požeške postaje, narednika Josipa Hefterja. Orožniki, trije, so krenili v Babijo goro, kjer so dobili obvestilo, da se pobegla roparja nahajata v tamošnjih gozdovih. Narednik Hefter se je podal proti mostu preko potoka Jambrovca, da zavaruje prehod gozdne ozkotirne železnice, ker je obstajala nevarnost, da bosta razbojnika napadla vlak in blagajnika, ki je imel onega dne prinesiti večjo vsoto denarja za izplačilo gozdnih delavcev. V bližini mosta je narednik Hefter pregledoval desno stran mostu, njegov tovariš Lužajc levo, a kaplar Radaković prehod železniške proge na most, ki je dolg okrog 30 m.

Čim je narednik stopil z obale v potok, da ga prebrede, je slišal na nasprotni obali šum in je v tistem hipu opazil možaka, ki je nameril puško proti njemu. Narednik je hitro prvi ustrelil na roparja, ki je lažje ranjen pobegnil preko proge na levo stran v grmovje. Orožnik Lužajc je bil o tistem času v potoku in je ustrelil v razbojnika, ki se je hudo ranjen zgrudil na tla. Med tem ko se je Lužajc plazil na obalo, je obstreljen ropar ustrelil proti njemu in ga zadell v prsni koš. Čeprav ranjen je planil Lužajc na razbojnika, da ga razoroži, toda Lužajc je zaradi hude rane omahnil in padel mrtev na tla. Razbojnik, ki zaradi nevarne rane ni mogel pobegniti, se je ustrelil v čelo. Ko se je ta dogodek odigral, je peljal preko mosta gozdni vlak, v katerem pa zaradi velikega ropota razen dveh strelcov niso čuli ničesar. Čim je narednik Hefter s kaplarom Radakovićem prihitel svojemu tovarišu na pomoč, je našel dva mrtveca v krvi.

Drugi razbojnik, Marko Podnar, se nahaja še neznano kje. Ker pa je bil naseljen noči v vasi

Kutjevu ustreljen iz vojaške puške občinski eksekutor Bolto Čikoš, se sodi, da je ta zločin Markovo delo, saj sta oba roparja pri pobegu iz kaznilnice grozila, da bosta izvršila osveto nad več ljudmi. Orožniki so aretirali nekaj kmetov, pri katerih sta roparja prenočevala in dobila hrano. Pokojnega orožnika Lužajca so prepeljali v Požego, kjer so ga pokopali na pravoslavnem pokopališču.

PREKMURSKI GLASNIK

Uprava banovinske kmetijske šole v Rakičanu pri Murški Soboti priredi enomesečni pleštarski tečaj za kmetovalce srezov Mursko Sobotu in Dolnjo Lendavo. Tečaj se prične 10. novembra točno ob 8. in bo trajal najmanj mesec dni; po potrebi bo uprava tečaj podaljšala. Število tečajnikov bo omejeno. Sprejetih bo 20 tečajnikov, ki se bodo morali vzdrževati ob lastnih sredstvih. Marljive tečajnike bo uprava primerno nagradila. Zanimanci, toda le oni, ki namerjajo tečaj stalno obiskovati, naj se prijavijo pisмено ali ustno najkasneje do 1. novembra. Poznejše prijave se ne bodo vpoštevale. Sprejeti bodo obveščeni pisмено. Istočasno bo uprava priredila vsak drugi večer v teku enega meseca dveurni večerni tečaj za one zanimance v neposredni bližini šole, ki so podnevi zaposleni. Tudi ti zanimanci naj se javijo do 1. novembra ustno v pisarni kmetijske šole.

Ustanovitev Sokola v Rogaševcih. V nedeljo 5. t. m. se je v Rogaševcih vršil ustanovni občni zbor Sokola. Zbralo se nas je precejšnje število, kar naj bo v dokaz, da je tudi med nami razširjen sokolski duh. Občni zbor sta posetila tudi odposlanca iz Murske Sobotne, sodni svetnik gospod dr. Šumenjak in notar g. Lovšin, ki sta nam razložila pomen Sokolstva ter nam dala potrebna navodila glede volitev. Za starosta je bil soglasno izvoljen br. Zupančič Franc, šolski upravitelj v Grlinecih. Odbor sam pod vodstvom brata staroste nam nudi dovoljno jamstvo, da se bo duh Sokolstva širil v vse plasti našega naroda ob najsevernejši točki naše domovine. Neustrašeno torej na delo!

Uspel poučni tečaj v Murški Soboti je priredila mariborska ZKD v nedeljo 12. t. m. v dvorani kina Ditrich. Predavali so: ravnatelj Zveze slovenskih zadrug iz Ljubljane g. Trček o najvažnejših panogah zadrugištva za kmetijsko gospodarstvo, g. Lovro Spindler o sadjarstvu in njega važnosti za kmetijsko blagostanje in novinar g. Vekoslav Spindler o važnosti in nalogah ljudsko-prosvetnega dela. Naposled se je s kratkim uvodnim predavanjem predvajal zanimiv film «Kako čuvam svoje zdravje». Udeleženci so bili s poučnim tečajem zelo zadovoljni in so si želeli še več takih tečajev. Prireditelj je posetil tudi sreski načelnik g. Lipovšek.

Gospodinje, gospodarji!!!

RADI PREVELIKE ZALOGE PRODAJAMO PO ZELO ZNIŽANI CENI - ZIMSKO BLAGO

ZA ŽENSKO OBLEKE IN PLASČE:
VOLNENO BLAGO KREP,
TVED, VELUR, BARŽUN,
BARHEND, FLANELIN
ITD ITD

ZA MOŽKE OBLEKE IN SUKNJE:
MODNE, ČRNE IN PLAVE
KAMGARNE, SPORTNE
ŠEVIOTE, LODNE, SUKNA,
DUBLE ITD ITD

IZKORISTITE PRILOŽNOST UGODNEGA NAKUPA

Posetite trdko NOVAK Ljubljana Kongresni trg 15

NASPROTI NUNSKO CERKVE

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

NAŠI NA TUJEM

Vestfalsko pismo

Recklinghausen, oktobra

V nedeljo 5. t. m. je priredilo Jugoslovensko delavsko društvo v Suderwichu veliko veselico, združeno z vinsko trgatvijo. Sodelovala je daleč naokoli znana češka godba. Prireditelji so vodili naslednji rojaki: predsednik društva Ivan Rehar, blagajnik Lovrenc Starc, tajnik Miha Obrez ml., zvezna svetovalec Anton Hriberšek in Avgust Korošec; nadalje člani: Jakob Vidovič, Anton Zupanc, Miha Obrez starejši, Franc Macuk in Martin Kaša. Kmalu po otvoritvi smo pozdravili med nami odlične goste, ki so prišli iz Düsseldorfa preko Recklinghausna, kjer so spotoma obiskali v rudarski bolnici nekatere naše bolne rojake. Odlični gosti so bili g. dr. Hofmanovič, zastopnik ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, njegova soproga, izseljenski komisar g. Deželič in zvezni predsednik g. Pavel Bolha.

Po prihodu gostov se je veselica prav lepo razvila. G. Pavel Bolha je v svojem lepem govoru dejal, da se zastopnik ministrstva socialne politike in narodnega zdravja g. dr. Hofmanovič nahaja med nami na Westfalskem zaradi tega, da na licu mesta prouči naše razmere tukaj na tujem. Po govoru, ki ga je prevedel tudi v nemščino, so zadoneli nebrojni klici: «Živel naš kralj! Živela Jugoslavija!»

Nato se je zastopnik ministrstva socialne politike in narodnega zdravja g. dr. Hofmanovič s prisrčnimi besedami zahvalil za prijazen sprejem ter nas zagotavljal, da bo storil vse za izboljšanje našega položaja. Čudil se je, da se smejo Jugoslovenci tukaj tako prosto gibati, ter je dejal, da mu je pri srcu, kakor bi se nahajal v drugi Jugoslaviji. Po njegovem govoru so zopet zadoneli iz vseh grl burni klici: «Živela Jugoslavija!»

Ob deveti uri zvečer so se gostje poslovili od nas ter se z avtomobilom vrnili proti Düsseldorfu v jugoslovenski konzulat. Mi pa smo še pozno v noč rajali.

Pri nas kakor tudi pri Nemcih so vtisi, ki so jih zapustili gostje, nepozabni. Nemci kar ne morejo zapopasti, da pride tako visok državni uradnik med delavce. Čudijo pa se tudi, kako je mogel biti kdaj zaničevan tako miroljuben narod, kakor je jugoslovenski.

Vidi se, da se vse obrača v boljšo in pravo smer. Ako se bo šlo po tej poti naprej, bodo odnošaji med Jugoslavijo in Nemčijo postali v doglednem času prav prijateljski, kar je popolnoma v redu.

Naposled pa naša iskrena zahvala vsem onim, ki so pripomogli do uspeha naše prireditve. Naša iskrena zahvala tudi vsem društvom, ki so se v tako velikem številu odzvala našemu povabilu. Najprisrčnejša zahvala odličnim gostom, posebno pa še g. Bolhi, za njegov lep rodoljubni govor.

Iz Recklinghausna nam pišejo: Z odobravanjem sem čital v «Domovini» članek pod naslovom «Gospodarska podjetnost in naše delavstvo». Res čudno je človeku pri srcu, ko prebere ta izvajanja. Sem izvežban rudar in usposobljen za delovodjo, imam izpit za strojevodjo in kurjača; isto tako se razumem na vinogradništvo, sadjerejo in sploh kmetijstvo. Z upanjem, da bom imel v domačem kraju zaslužek, sem se vrnil 18. maja 1926. v domači kraj. Doma sem iskal polne štiri mesece stanovanje in dobil sem naposled malo stanovanje, ki je bilo drago, a brez šip v oknih in duri so bile polne lukenj. Pa za delo sem hodil in pisal na vse strani, a nikjer nisem dobil zaposlenja. Zgodilo se je, da so me v domačih krajih odslovili z nemškimi in italijanskimi besedami. Videl sem, da ima naša rodna gruda na boljših mestih vse preveč tujcev. Tako sem trpel do 4. julija 1929., ko sem šel ves obupan zopet s trebihom za kruhom po svetu. N.

Iz Evinga pri Dortmundu nam pišejo: Prosimo uredništvo ljube «Domovine» za malo prostora. «Domovino» prav radi beremo in želimo, bi jo še tisti, ki je še nimajo, tudi naročili, saj nam prinaša mnogo dobrega in novega. Razmere so pri nas še vedno slabe. Vedno več nas je brez dela. Skoro polovica delavcev je že na cesti, a še narašča brezposelnost. Pred dnevi sta obhajala naša rojaka, g. Franc Veternik in njegova žena, srebrno poroko. Želimo jima še mnogo let! — F. K.

Iz Hamborna-Neumühla javljajo westfalskim bralcem «Domovine», da se bo vršila 2. in 3. novembra vinska trgatve društva «Samopomoči». K prireditvi so vabljeni vsi Slovenci iz bližine. Začetek trgatve bo v nedeljo 2. novembra ob 4. popoldne v gostilni g. Johanna Zahna. A. Š.

ŽENSKI VESTNIK

Tulipani

Meseca oktobra je še čas saditi tulipane. Tulipan je čebulasta rastlina, ki jo tudi razmnožujemo s čebulicami.

Vrtni tulipani, ki jih prištevamo med naše najlepše vrtno cvetlice, so troje vrst. Prva je posebno zgodnji pritlični tulipan, druga vrsta je zgodnja visoka, tretja pa navadni pozni tulipan. Cvet je enobarven ali pisan, preprost ali pa polnjen.

Zgodnji tulipan cvete že aprila, pozni pa maja. Ob koncu maja vzamemo čebulice iz zemlje in jih shranimo do oktobra na suhem in senčnem prostoru. Najbolje pa je, če jih pustimo na gredi na enem in istem prostoru tri leta, ne da bi jih jemali iz zemlje. Ako jih vsako leto izkopljemo, čebulice preveč oslabijo. Če jih pustimo na gredi dlje ko tri leta, pa se pokvarijo v barvi, to se pravi: se zvržejo. Tulipani cveto lepo v solnčni legi, ne smejo pa biti vsajeni preko 10 cm globoko.

V sobi imamo lahko že o božiču cvetoče tulipane, ako jih posadimo že koncem septembra v cvetlične lonce.

Tudi na prostem pridejo tulipani že pred zimo iz zemlje. Pokriti jih pa ni treba, ker potem poženejo spomladi prešibke poganjke.

Pozimi na prostem posajenih čebulic se rade lotijo miši; obvarujemo jih pred tem, če jih pozavaruj vršičke z brinjevimi vejicami!

Isto je priporočljivo tudi za nageljne, ki so jim miši tudi nevarne, ker jim odjedajo vršičke. Zavaruj vršičke z brinjevimi vejicami.

Za kuhinjo

Teletina na laški način. S kile telečjega mesa odstrani vse kosti in kože, potem osoli in povij meso z vrstico, da ostane lepo skupaj. V kozo nareži eno čebulo, daj tri liste lavorja, malo popra, položi meso noter, ga pokrij in deni dušiti na štedilnik približno pol ure. Ko se je dovolj dušilo, deni v drugo kozo četrt litra olja in ga segrej. Ko je olje vroče, vzemi meso iz prve kože in ga položi na vroče olje, zraven deni še štiri drobno sesekljane sardele ter pokrij, medtem pa pretlači skozi sito sok, v katerem si najprvo dušila meso in ga prilij k mesu. Vse skupaj pokroji duši še pol ure in večkrat medtem meso polij s sokom. Meso se ne sme zapeči, ampak naj ostane lepo belo. Sok naj se čisto pokuha in naj ostane samo olje. Ko je meso mehko, ga deni na lesen krožnik, odstrani vrstico in ga zreži na kose ter zloži na krožnik; potem ga polij z oljem, v katerem si meso dušila, in ga daj z rižem ali makaroni na mizo.

Telečja rebra. Pripravi telečja rebra (karé), odseka j hrbtno kost in razreži na posamezna rebra. Potolci vsak kos z mokrim širokim nožem, potem jih pretakni s prekajeno slanino in posoli. V kozo deni toliko masti, da pokrije dno, ko se razbela. Na mast položi rebra, jih peči po obeh

straneh na močnem ognju, da se hitro opečejo. To traja okoli 8 minut. Zapečeno mora biti krhko in lepo, a tudi sočno. Ko je zlatorumeno zapečeno, prilij dve žlici kropa ali juhe in dva kozarca belega vina. Po okusu še malo osoli, popopraj ter pokrito duši še pol ure. Nato odlij vso mast, ostanek omake pa naj še malo povre, nakar postavi kozo v vročo pečico. Meso večkrat polivaj s sokom, da se še malo opeče. Nato zloži rebra v toplo skledo, polij s sokom in daj vroče na mizo. Zraven lahko daš opečen krompir, dušen riž, makarone in podobno, pa še kako solato.

Čajno pecivo. Umesi na deski v testo 36 dek moke, 12 dek sladkorja, 24 dek sirovega masla, en rumenjaki in lupinico ene limone. Ko si testo umesila, ga deni počivat na hladno za eno uro. Potem ga razvaljaj, izreži poljubne zvezdice, obročke itd. in jih deni v pečico. Pečene in ohlajene spravi v steklenico in jih pokrij, da se ne napraše. To imaš pri vsaki priliki za pecivo k čaju.

Praktični nasveti

Če pripravljáš kosilo in ti ne pridejo vsi člani družine ob istem času h kosilu, tedaj ne zakuhaj v juho rezancev, riža, cmočkov in podobnega. Zakuhaj samo na vodi, kuhano odcedi in postavi na krop, potem daj vsakemu posebe na krožnik in nalij vroče juhe. Na ta način porabiš manj juhe in se juha tudi ne zgosti ali celo prižge.

Madeže od kolomaza odpraviš iz platna ali blaga, ako jih namažeš z navadno svinjsko mastjo ali pa s sirovim maslom, pustiš nekaj časa namazano, nato pa dobro opereš z milom v topli vodi.

Jeklene predmete, ki so zarjaveli, osnažimo takole: Najprvo jih namažemo z oljem in pustimo tako nekaj časa, potem jih zbršimo in zdrgnemo s krpo, nekoliko vlažno od petroleja. Če je pa jaklo mestoma že preveč izjedeno od rje, namažimo dotična mesta z zmesjo žvepla in olja in zdrgnemo čez nekaj časa z mehkim usnjem.

Ako hočeš pripraviti mezgo ali močnato jed iz kostanja, moraš kožo olupiti že pri sirovem kostanju. Potem kostanj zalij z mrzlo vodo in pristav. Tako z lahkoto odstraniš rjavo kožico od kuhanega kostanja.

ZANIMIVOSTI

× **Pogreb žrtev zrakoplovne katastrofe.** Prav veličasten je bil preteklo soboto pogreb žrtev katastrofe angleškega zrakoplova «R 101». Vzduž londonskih ulic so stale ogromne množice, ki so, globoko pretresene, nemo gledale dolgi sprevod, ko se je vil na postajo v Custonu, odkoder so odpeljali krste v Cardington, kjer so jih popoldne položili v skupno grobnico. V sprevodu skozi London so igrale žalostinke tri vojaške godbe. Ob ulicah ni bilo vojaštva in je red vzdrževala policija. Vsako posamezno krsto 48 žrtev je vozil armadni voz, ki so ga vlekli štirje konji. Na čelu sprevoda je jezdila policija na konjih. Za krstami so korakali tudi ministrski predsednik Macdonald in drugi zastopniki Anglije in kolonij.

× **Meso je za ljudi, ki se malo gibljejo, škodljiva hrana.** V naši dobi se vedno pogostejše slišijo glasovi, da je mesna hrana škodljiva človeškemu telesu in da človek ne more živeti izključno od mesa. Zdravniki nekega ameriškega vseučilišča so preizkusili v tem pogledu dva potnika po mrzlih severnih pokrajinah in so ju hranili dvanajst mesecev izključno z mesom. Izkazalo se je, da sta moža le prvih šest tednov shujšala, na koncu leta pa se je njiju telesna teža znatno zvišala. Vseučilišče je na temelju opazovanja izdalo daljše poročilo o tem načinu prehrane, kjer ugotavlja, da je izključno mesna hrana pač morda primerna za severne potnike, ki se gibljejo po cele dni na prostem in v mrazu ter morajo premagovati hude telesne napore, ni pa

seveda nikakor priporočljiva ljudem, ki sede sključeni po pisarnah, se malo gibljejo in pridejo redko na sveži zrak. Za to vrsto ljudi je mesna hrana naravnost škodljiva, ker je pretežka in zahteva silno delovanje notranjih delov telesa. Ti se tako prehitro obrabijo in nastopi prezgodnja ostarelost.

× Koliko preleti čebela, da nabere pol kilograma medu. Kakor znano so čebele najvztrajnejše letalke. Ameriško ministrstvo za kmetijstvo je izračunalo čebelno marljivost celo v številkah. Da nabere blizu pol kilograma medu, preleti čebela v navadnih okoliščinah 480.000 kilometrov, torej 12krat toliko, kolikor znaša dolžina ekvatorja. Poizkuse so delali v Wyomingu, kjer imajo nasajene rastline, katerih cvet daje izredno mnogo medu. Čebelni panji so postavljeni 128 km od rastlin. Na tej podlagi so izračunali, koliko poletov je čebela napravila, da je nabrala blizu pol kilograma medu.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Zadosti je delal.

Gospodar: «Kaj pa je delal Jaka, ko je nehal orati?»

Pastir: «Muhe je lovil.»

Gospodar: «Ali nič drugega?»

Pastir: «Da, tudi enega sršena je ujel...»

Nevarno bolan.

Zdravnik: «Ali vaš mož še vedno leži bolan?»

Žena: «Se! Vstal bi sicer že lahko in delal tudi, toda...»

Zdravnik: «No, potem pa ni več tako hudo.»

Žena: «Hudo, hudo je še bolan, ker mu žganje še ne tekne...»

Narava.

«Mislim,» je dejal bolnik zdravniku, «da mi bo mogla pomagati samo še narava.»

«Ali menite, da boste sami brez zdravniške pomoči bolje uravnali naravo?»

«V enem oziru že, namreč v onem, da mi narava ne bo nič računala za zdravljenje...»

Klepetulji.

Urša: «Kaj praviš, ali je Tomaževka res...?»

Neža: «Seveda je res.»

Urša: «Kdo bi ji to prisodil?»

Neža: «Tomaževi so vsega sposobni. Kaj se je pa zgodilo?»

Urša: «Umrta je.»

Neža: «No, vidiš...»

Dolg.

Janez: «Že desetkrat sem te prosil, da mi vrneš izposojeni denar.»

Miha: «No, in koliko sem te prosil jaz, da si mi ga posodil!»

Pijanec.

Žena: «Ti si brezmejen pijanec!»

Mož: «Saj vendar ne pijem več kakor ti!»

Žena: «No, glede tega se pa grem kar staviti s teboj!»

Mož: «Velja! Za kaj pa naj gre stava?»

Žena: «Za liter ruma...»

Listnica uredništva

Gradac v Beli krajini. Žal, smo prepozno prejeli.

Lahko in stalno domače delo.

Velika zadruga za pospeševanje pletarskega obrta išče marljive moške in ženske ne glede na njih doseganje zanimanja, tok življenja in bivališče, ki bi bili voljni, se v svojem stanovanju baviti s pletenjem nogavic kot hišnim obrtom. Mali stroj za pletenje in material za pletenje stavlja zadruga na razpolago. Izobraževanje traja 3 do 4 dni in se vrši brezplačno. Zaslugek za izgotovljeno blago izplača zadruga vedno v gotovini. Vsakomur, kdor se javi, pošlje natančnejša navodila uprava strokovnega glasila «Pletivo i Tkivo» v Osijeku, ako pošlje znamko za odgovor.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov se posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila. Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Kovačil

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46. telefon št. 2820.

Ugodna prilika.

Zaradi bolezni se odda v najem: že uvedena čevljarska delavnica z vsem inventarjem vred kakor tudi zraven pripadajoča trafika, kjer se prodajajo hkrati razne brezalkoholne pijače, jestvine itd. Naslov pove uprava tega lista.

Tri vinogradniška posestva

se po nizki ceni prodajo v občini Slatini v Halozah (tik ob okrajni cesti). Vsako posestvo sestoji iz vinograde, sadonosnika, gozda, v dobrem stanju se nahaja, jočega stanovanja, hleva in kleti. Pojasnila daje Davorin Tomah v Mariboru, Zrinski trg št. 6.

Iščemo prodajalce

po deželi za posnemalnike, brzoparilnike, pletilne stroje, kolesa itd. (tudi za postranski zaslužek). «Tehna», družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Vajenca za pekovski obrt

iščem. Oskrba v hiši. Valentin Brežan, pek v Mojstrani (Gorenjsko).

436 Učenca za čevljarski obrt sprejme takoj Bertonec Alojzij v Ljubnem, pošta Podnart (Gorenjsko). Hrana in stanovanje v hiši.

Kovaškega vajenca

sprejme proti vsi oskrbi Peric K., kovač, Naklo št. 18 pri Kranju.

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprečnejše Franc Wüffling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12.

ŠOFERSKA ŠOLA GOJKO PIPENBACHER

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12.

Vožnja in teorija.

Načrte in proračune

za gradbo izvršuje Tehnični biro «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/I. — Zshtevajte poset inženjerja-arhitekta.

Vesela novica nervoznim in utrujenim.

Biocitin-tablete krepe telo in živce, ustvarijo svežost, veselje do življenja in dajo cvetoč pomlajen izraz. Odstranijo nevoljo, utrujenost in nervozo. Dobivajo se v lekarnah po 40 Din in 75 Din. — Generalno zastopništvo: Aurora, Sekt. 59. Novi Sad. Obširen popis zastoj in poštne prosto.

L. Mikuz LJUBLJANA, Mestni trg 15 DEŽNIKI

NA MALO

NA VELIKO

Ustanovljeno 1839

Telefon 2262

Ako želite, da ostanejo Vaša gospodarska posopja s ostalim vred dobro, rebarv na, morate nabavljati barve, pokost (firne), lake in druge tem slične redmete od no pri

DRAGU FRANZU

V LJUBLJANI, Stari trg št. 24

Postrežba točna

Cene solidne

Verno ogledalo Vašega gospodinjstva

je Vaše perilo. Njegova duhteča belina bo Vaš ponos, dolgotrajna uporabnost Vaša korist. Dosegli boste oboje s pravim terpentinovim milom

Nadalje kupuje tudi:

fižol, deteljno, laneno in konopljeno seme, brinje i. t. d.

Trgovinski potniki in krajevni zastopniki

(gospodje in dame) lahko zaslužijo s poštenim in pridnim delom povsod, tudi v najmanjšem kraju, mnogo denarja, eventualno si preskrbe tudi postranski zaslužek. (Poklic postranska stvar.) Več sporoči, če se priloži znamka za odgovor, «Aurora», Sekt. 59, Novi Sad.

Kuhinjsko posodo in vse gospodinjske in gospodarske potrebščine nudi najceneje in najboljše BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnico, LJUBLJANA

Pozor, kmetovalci!

Jesen je tu! Potrebovali boste sode za namakanje sadja za žganje in mošt. Nudi se Vam ugoden nakup novih sodov, držičih približno po 200 litrov. Sodi so po Din 105.— dokler traja zaloga.

Julij Zupan

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 35.

Zahtevalte brezplačni CENIK s 1000 slikami!

Pošiljam po povzetju Za neustrezajoče vrnem denar

5 let garancije

Srebro z 10 kamni 160 Din
Zlato 320 Din

Anker 45 Din

Ista, boljše, 2letna garancija 52 Din
Ista, še boljše, 4letna garancija 72 Din

Budilka z 1 zvonom 48 Din
Ista z 1 zvonom, najboljše kakovosti, 5letna garancija 70 Din
Ista z 2 zvonom, 5letna garancija 85 Din

A. Kiffmann, Maribor št. 143 c
specijalist samo za najboljše ure

Budiljke od Din 49 navzgor

Budiljke, stenske in žepne ure kupite najboljše in najceneje pri **H. SUTTNER** LJUBLJANA 5, Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana
tovarna ur v Švici

Budiljke iz lesa
od Din 84 navzgor

Zahtevajte cenik zastoj
in poštne prosto

Stenske ure,
ki gredo 14 dni
in bijejo, od
Din 380 navzgor

Izšla je Blasnikova Velika Pratika za navadno leto 1931.,

ki ima 365 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračtan.

V «Veliki Pratici» najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — pošne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobornice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

«VELIKA PRATIKA» se dobiva v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založnici:

tiskarna J. Blasnik nastl., d. d. v Ljubljani.

POZOR! Cenjenemu občinstvu se priporoča za vsa tapetna in dekorativna dela po nizki ceni

IGNACIJ NAROBÉ

tapetnik in dekorater

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

Barve, lake, firnež in drugo nudi
najboljše in najceneje

„LUSTRA“ V. LAZNIK, Ljubljana
Gosposvetska c. 12 (počig raslav. Novi Svet)

Modroce

vrhne, iz la afrika, močno blago. Din 240. mreže, posteljne odeje, žimo, cvilih kupite najceneje pri Rudolf Sever, Marjin trg 2 v Ljubljani.

IVAN KNECHTL

krznarstvo, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26, izdeluje vsa krznarska dela in ima v zalogi raznovrstne kože. Izdeluje tudi prvovrstne čepice po konkurenčnih cenah na debelo.

Bolnim, ohromelim.

«Kalefluid» D. Kaleničenka — fiziološki ekstrakt žiljske žleze — se aplicira s velikim uspehom: za časa in po težkih boleznih in operacijah, kadar je potrebno ojačiti ali povrniti moč pri bolnikih, potem pri starostni onemoglosti in obci ohromelosti, pri narušeni premeni materije in takisto pri čiščenju krvi od sečne kisline, pri slabi prehrani v zvezi s arteriosklerozo, pri slabokrvnih, živčno obolelih in ženah. Dobro je prej konsultirati svojega zdravnika. Na zahtevo pošljemo gg. zdravnikom «Kalefluid» zaradi poizkušnje. Pošilja se tudi detajlna literatura. Zahteva naj se pošlje (zaradi predhodne registracije) na naslov: Beograd, Kralja Milana 15, biro «Kurir» Miloš Marković.

KALEFLUID se dobiva v vseh LEKARNAH IN DROGERIJAH.

«SPLIT», A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salomit

**ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE**

General. zastupstvo «ALPEKO», industr. društvo, Ljubljana, Masarykova 23.

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinišnega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

**Glasba
osrečuje...**

če jo slišite, prav posebno pa, če se sami s njo bavite! Ni treba, da je Vaš dom brez godbe! Stopite z nami v stik in si izberite primeren poceni instrument. Zahtevajte neobvezno ponudbo in

**brezplačni
veliki katalog!**

Dobavimo Vam
direktno iz tovarne
v Nemčiji, odnosno prodajne podružnice v Mariboru.

Pišite takoj na naslov:

**MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 104-B**

Jaz Ana Cilag

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi Lorelei lasmi sem dobila iste vsled uporabe pomade, katero sem sama iznašla. Ista je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, za dober razvoj, za goste in močne lase.

Pospešuje pri damah, gospodinjah in otrocih za razvoj gostih in močnih las in daje že po kratki uporabi prirodnost in običajni sijaj ter varuje lase prezgodnje osivelosti, celo do visoke starosti. Cilag pomada odstranjuje prhljaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranljivih snovi za lase kakor Cilag pomada, katere je z vso pravico pridobila svetovni sloves, kajti dame in gospodje že po uporabi prve steklenice dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las popolnoma preneha že po nekoliko dneh, a nove korenine takoj poženo. Ta uspeh dokazuje moj 50letni jubilej ter milijoni zahvalnih pisem, katere sem prejela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Cilag pomade 60 Din, a dvojno 90 Din. K vsakemu lončku pa je potrebno: 1 stekl. special-šampona (za 20kratno umivanje glave) 25 Din. Poštnina posebej. Pošljamo proti povzetju ali proti takojšnjemu nakazilu denarja iz tvornice za Jugoslavijo. Naročilo naslovite natančno: „AURORA“ Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38

